Bakarska ZVONA

MJESEČNIK ZA KRŠĆANSKU KULTURU

RIJEKA · TRAVANJ 2014. · BROJ 3/470 · GOD. LII · CIJENA 7 KN

Poruka nadbiskupa Ivana Devčića za Uskrs

„Ako ste suuskrsli s Kristom...“

Ako smo s Kristom uskrsli, u sebi već sada nosimo klicu života nad kojim smrt ne kraljuje, iako se naizgled ništa nije promijenilo, budući da svi koji su kršteni žive, rade, trpe i umiru kao svi drugi ljudi.

Poruka biskupa Mile Bogovića za Uskrs

„Koji Boga ljube sve ih upućuje na dobro“

Mi vjernici imamo čvrst temelj za našu nadu. Sveti Pavao je to već davno izrazio riječima: „Koji Boga ljube sve ih upućuje na dobro“ (Rim 8, 28).

Možda ćemo se, promatrajući Isusove učenike, Mariju Magdalenu i žene na Isusovu grobu, i sami osjetiti ponukanima s više žara i poleta svoju uskrsnu vjeru svjedočiti drugima, kako bi i oni doživjeli njezinu ljepotu i ispunili se nadom najradosnije vijesti koja je ikad odjeknula ovom zemljom i cijelim svemirom, vijesti da je Krist od mrtvih uskrsnuo, a s njime i mi i sve stvoreno!

Nadbiskupova poruka za Uskrs 2014.

„Ako ste suuskrsli s Kristom…"

Ako smo s Kristom uskrsli, u sebi već sada nosimo klicu života nad kojim smrt ne kraljuje, iako se naizgled ništa nije promijenilo, budući da svi koji su kršteni žive, rade, trpe i umiru kao svi drugi ljudi.

Draga braćo i sestre!

1. Obično mislimo da se uskrsnuće događa poslije smrti i u skladu s time ga kao vjernici očekujemo i nadamo mu se. Ali sv. Pavao je drukčijeg mišljenja te tvrdi da smo krštenjem mi već s Kristom uskrsnuli. Tako nam u Poslanici Kološanima poručuje: „Ako ste suuskrsli s Kristom, tražite što je gore, gdje Krist sjedi zdesna Bogu!" (Kol 3, 1). Uskrsnuće nam se, dakle, već stvarno dogodilo. Svaki je od nas stvarno (ne samo simbolično) s Kristom, u njemu i s njime, već uskrsnuo. Ako smo s Kristom uskrsli, znači da smo s njime i umrli. I doista u Poslanici Rimljanima Pavao tvrdi: „Krštenjem smo dakle zajedno s njime (s Kristom) ukopani u smrt" (Rim 6, 4).

2. Dakle, naša smrt i naše uskrsnuće dogodili su se u krštenju. Krštenje je otajstveno mjesto duhovnog umiranja i novog rađanja. Tu umiremo starom čovjeku i istovremeno se rađamo kao novi ljudi. Prvotni je obred krštenja, u kojemu se ono događalo u krsnome zdencu trostrukim uranjanjem i izranjanjem, bolje nego današnji simbolizirao krštenikov ukop s Kristom u smrt i njegovo uskrsavanje s njime na novi život. „S Kristom" ovdje znači da je Krist Gospodin iskusio našu smrt i naše uskrsnuće, ali i da svaki od nas u trenutku krštenja postaje dionikom njegove smrti i njegova uskrsnuća. Krist umire i uskrsava s nama i mi s njime!

3. Ako smo s Kristom uskrsli, u sebi već sada nosimo klicu života nad kojim smrt ne kraljuje, iako se naizgled ništa nije promijenilo, budući da svi koji su kršteni žive, rade, trpe i umiru kao svi drugi ljudi. Kako to objasniti? Sv. Pavao na to odgovara da je kršćaninov život skriven s Kristom u Bogu. Ali to neće zauvijek tako ostati. Naime, kad se Krist ponovno pojavi, tada ćemo se i mi s njime pojaviti u slavi (usp. Kol 3, 4). Dakle, iza i ispod običnosti kršćaninova života skriva se stvarnost koja će nakon smrti biti u potpunosti otkrivena. To što već jesmo, bit će o ponovnom Kristovu dolasku u potpunosti objavljeno i razotkriveno. Tad će i naše tijelo biti oslobođeno svake prolaznosti, a dogodit će se i objava našega božanskog sinovstva. Sve je to Pavlu povod za zaključak: „Sve patnje sadašnjeg vremena nisu ništa prema budućoj slavi koja se ima očitovati u nama" (Rim 8, 18).

4. Znači li to, braćo i sestre, da možemo i smijemo skrštenih ruku čekati taj blaženi čas kad će se razotkriti to što smo već krštenjem u Kristu postali? Nipošto, odgovara nam sv. Pavao, nego: „Ako ste suuskrsli s Kristom, tražite što je gore, gdje Krist sjedi zdesna Bogu! Za onim gore težite, ne za zemaljskim!" (Kol 3, 1-2). Dakle, iako se kršćaninov život izvana ne razlikuje od života drugih ljudi, iznutra, na planu motivacije i temeljne usmjerenosti, kao i krajnjega cilja svega što činimo i što nam se događa, postoji razlika, jer je dužnost kršćanina u svemu se ravnati prema onom skrivenom životu što ga je primio na krštenju. Zato Pavao traži težnju „za onim gore, ne za zemaljskim". Iako će se tek o ponovnom Kristovu dolasku u potpunosti objaviti to što već jesmo, kršćanin je već ovdje i sada pozvan živjeti kao uskrsnuli, tj. kao onaj koji ne robuje zemaljštini nego slobodna uma i srca u svemu traži kraljevstvo Božje i

ZVONA
MJESEČNIK ZA KRŠĆANSKU KULTURU

Izdavač: RIJEČKA NADBISKUPIJA I GOSPIĆKO SENJSKA BISKUPIJA; **Uređuje:** Helena Anušić; **Tehnička priprema:** Danijel Delonga; **Grafička priprema:** Alen Čar - Slim; **Tisak:** TISKARA ŠULJIĆ; **Uprava:** Ul. Ivana Pavla II. br. 1, 51000 Rijeka; **tel:** 385 51 581 200; **Uredništvo: tel:** 385 51 651 006, fax: 581 221; **e-mail:** mjesecnik-zvona@ri.t-com.hr; **Žiro račun:** Nadbiskupija riječka mjesečnik Zvona, ERSTE BANKA, 2402006-1100122753; **Broj računa za uplate iz inozemstva**: ERSTE & STEIERMAERKISCHE BANK IBAN: HR 4124020061100122753; **Cijena:** 7 kn; **Godišnja pretplata:** 100 kn; **Naslovnica:** Sretan Uskrs!

Iako se kršćaninov život izvana ne razlikuje od života drugih ljudi, iznutra, na planu motivacije i temeljne usmjerenosti, kao i krajnjega cilja svega što činimo i što nam se događa, postoji razlika, jer je dužnost kršćanina u svemu se ravnati prema onom skrivenom životu što ga je primio na krštenju.

Kršćanin je dužan u svojoj težnji za onim što je gore gdje je uskrsnuli Krist sa sobom nositi cijelu stvorenu stvarnost.

njegovu pravednost (usp. Mt 6, 33). U tom smislu kršćanski život karakteriziraju trajna usmjerenost, težnja i rast prema konačnome cilju – potpunom objavljenju života koji je već krštenjem počeo. A sve je to praćeno dubokim povjerenjem i pouzdanjem u Boga.

5. Pa to je bijeg od zemaljskih obveza i dužnosti, prijezir prema svemu tjelesnom i vremenitom, mogao bi nam netko prigovoriti. Ali to nije točno, jer Kristovo uskrsnuće unosi klicu novog uskrsnog života i preobrazbe u sve što jest. Krist je uskrsnuo sa svojim tijelom koje je dio ove zemaljske stvarnosti, materije ovoga vidljivoga svijeta. To znači da je s njim na neki način također već uskrsnuo i preobrazio se čitav materijalni svijet, što će se također u punini objaviti o ponovnom Kristovu dolasku. U tom se smislu u Knjizi otkrivenja govori o novom nebu i novoj zemlji (usp. Otk 21, 1). Sjetimo se također kako sv. Pavao piše da „stvorenje sa svom žudnjom očekuje ovo objavljenje sinova Božjih“ (tj. našeg božanskog sinovstva) jer to će značiti i njegovo oslobođenje od ropstva pokvarljivosti (usp. Rim 8, 19-22). To znači, braćo i sestre, da konačan cilj našeg rada i napora nije samo zadovoljenje potreba ovozemaljskog života. On je daleko veći jer smo kao oni koji su s Kristom uskrsnuli, pozvani svim svojim silama, kao Božji suradnici, doprinositi konačnom oslobođenju od pokvarljivosti i konačnoj uskrsnoj preobrazbi svega stvorenoga. Ne, dakle, prijezir i obezvređivanje, uništavanje i razaranje onoga što je zemaljsko nego unapređenje i ispunjenje onim smislom što ga svemu daje Kristovo uskrsnuće. Kršćanin je dužan u svojoj težnji za onim što je gore gdje je uskrsnuli Krist sa sobom nositi cijelu stvorenu stvarnost.

6. Ako je to tako, moramo se zapitati koja je najpreča dužnost i najvažniji posao što stoji pred nama, uskrsnulima s Kristom. Zar to nije objaviti i svjedočiti ne samo to da je Krist sam uskrsnuo nego da smo i svi mi, štoviše sve stvoreno, već s njime suuskrsli, iako će se to u potpunosti objaviti tek kad se on ponovno pojavi u moći i slavi? Ogromna većina ljudi to ne zna ili ne može vjerovati. U tom smislu najpreči nam je zadatak što većem broju ljudi što brže objaviti i posvjedočiti tu nečuvenu novost, toliko nevjerojatnu da joj se nitko ni u snu nije mogao nadati. Upravo su tom svetom poslu prionuli prvi Isusovi učenici nakon što im se on, kao uskrsnuli, ukazao. Naprosto su se na sve strane rastrčali i razletjeli s jednom jedinom željom: tu čudesnu radosnu vijest priopćiti svima do kojih su mogli doći. Promatrajmo pod tim vidom žene koje su našle prazan grob te odmah potrčale javiti to Isusovim učenicima; pa Mariju Magdalenu koja želi Isusa zadržati za sebe, a on je šalje da njegovo uskrsnuće javi drugima; zatim Petra i Ivana kako trče na grob i s groba natrag kako bi, nakon što su se uvjerili da Isusovo tijelo nije ukradeno nego uskrsnulo, to posvjedočili svojim drugovima i svima do kojih su stigli. Zastanimo u promatranju i dvojice učenika koji u noći iz Emausa žurno hitaju u Jeruzalem i svojim prijateljima svjedoče da je Isus živ i kako su ga prepoznali u času “lomljenja kruha“. Možda ćemo se, promatrajući njih, i sami osjetiti ponukanima s više žara i poleta svoju uskrsnu vjeru svjedočiti drugima, kako bi i oni doživjeli njezinu ljepotu i ispunili se nadom najradosnije vijesti koja je ikad odjeknula ovom zemljom i cijelim svemirom, vijesti da je Krist od mrtvih uskrsnuo, a s njime i mi i sve stvoreno! Nikad važnijeg ni prečeg posla za one koji su došli do vjere u Isusovo uskrsnuće i do spoznaje njegova univerzalna značenja nije bilo niti će biti nego što je naviještanje i svjedočenje, riječima i djelima, tog najznačajnijeg i najčudesnijeg događaja. A temeljna pretpostavka za „obavljanje“ tog posla jest: „Za onim gore težiti, ne za zemaljskim!“

Sa željom da i svatko od vas doživi susret s Uskrsnulim i da, trudeći se djelovati i postupati kao oni koji su već s Kristom uskrsnuli, osjeti živu potrebu uskrsnu nadu svjedočiti svakom čovjeku, čestitam svima radostan i blagoslovljen blagdan uskrsnuća Isusova i našega, štoviše, svega stvorenoga.

Vaš u Kristu odani

+Ivan, nadbiskup

Sadržaj:

Poruka riječkog nadbiskupa za Uskrs
„Ako ste suuskrsli s Kristom…“ 2-3

Poruka gospićko-senjskog biskupa za Uskrs
„Koji Boga ljube sve ih upućuje na dobro“ 4-5

Blagovjesnica
Ne sudite 6

Papina poruka za XXIX. svjetski dan mladih, Cvjetnica
“Blago siromasima duhom: njihovo je kraljevstvo nebesko!” 7

Godina župne kateheze
Župna kateheza u službi nove evangelizacije 8

Korizmena liturgija – polazište za župnu katehezu u korizmi 9

Caritas 10

Pomagati se mora
Dobrotvor iz San Rema, Ivan Quartino 11

Iz povijesne riznice
Modruška biskupija 12-13

Priroda oko nas
Kišne šume Amazonije - najveća dragocjenost Brazila 13

Simpozij Teologije u Rijeci
Program spolnog odgoja: Tiha revolucija s antropološkim predznakom? 14-15

Medicinski kutak
Sportom do zdravog srca 16

Crkvena glazba
Izgovorene i pjevane riječi 17

Obiteljski predah 18-19

Gospićko-senjska biskupija 20-21

Riječka nadbiskupija 22-25

Nadbiskupijsko hodočašće u Svetu Zemlju 26-27

Križni put 28

Iz poruke biskupa Mile Bogovića za Uskrs

Koji Boga ljube sve ih upućuje na dobro

Mi vjernici imamo čvrst temelj za našu nadu. Sveti Pavao je to već davno izrazio riječima: „Koji Boga ljube sve ih upućuje na dobro“ (Rim 8, 28).

Što nam se to događa?

Često slušamo pitanja, popraćena osjećajima straha i nezadovoljstva: „Što nam se to događa?“ Mnogi se boje da je sve gore, nesigurnije i da se nevoljama ne nazire kraj. To se pogotovo pitaju oni koji imaju djecu i unučad jer se boje da će njima biti gore nego što je nama danas. Neki se tuže i na prirodne nepogode jer godišnja doba ne odrade svoje na vrijeme, nego se sve nekako čudno ispremiješalo. Narod je sve stariji, ljudi sve više pobolijevaju, a zdravstvo je neprestano u nekom „prestrukturiranju“.

Mnogi pak strahuju nad sudbinom naroda jer im se čini da su vođe pogubili kompase i da ni sami ne znaju gdje su, a kamo li kako bi državu trebalo usmjeriti. Stječe se dojam da vlasti znaju kako zatvoriti nerentabilna poduzeća, a ne znaju kako otvoriti potrebna i rentabilna. U škole se nastoji uvesti „znanje“ po kojemu se ne prepoznaje muško i žensko, po kojemu se ne treba truditi činiti dobro, nego osloboditi nagone i paziti da se ne našteti zdravlju tijela; duševno i duhovno zdravlje kao da i nije važno.

Ni druženje nije ugodno kao što je nekad bilo. Čim se nađu dvojica-trojica odmah udare pričati o svemu što ne valja kod drugih, međusobno se ljute i prigovaraju svemu i svačemu te se na koncu rastanu s još više gorčine nego prije sastanka. Najgore je ako u tom prebiranju po zlu oko sebe nađu opravdanje za vlastito nečinjenje dobra i za spuštanje na postojeću razinu društva. Pri tome se obično mudruje da postoji rješenje na dohvat ruke, ali oni koji bi trebali istupiti i vući te spasonosne poteze skrivaju se i čuvaju pozicije i stolice. Prigovara se i Crkvi da se pasivizirala i da se ne zna pravo ni braniti kada je napadaju, a nedostaje joj hrabrosti da jasno i nedvosmisleno proglasi gdje je izlaz iz teške situacije i da prema njemu povede narod.

I tako se s raznih sijela razašiljaju „spasonosni“ prijedlozi za ozdravljenje društva, izdaju se stroge naredbe određenim i neodređenim adresatima. Ali što su te naredbe žešće, to se više širi osjećaj nemoći i bezizlaznosti.

I tako se te naše magle spuštaju i dižu, premještaju i sele, a ljudi i ne primijete da se između tih maglovitih trenutaka pokaže sunce, mjesec i zvijezde, da ima dosta svjetla u ovom svijetu, dobrote kojoj se treba radovati, programa koje treba podržati, osoba i ustanova koje ustrajno rade svoj posao na korist društva, naroda i države. Bulji se u crni asfalt, a ne podigne se pogled na cvijeće i proljeće koje se budi kraj asfalta. Ima na našem putu kaldrme i makadama, ali ima i dobro uređenih putova sa svim potrebnim putokazima.

Rijeka dobrote napaja i naš narod i naše krajeve, no to pripada onim „nezanimljivim“ temama koje mediji ne guraju naprijed da bi ih se moglo primijetiti. Postoji toliko dobrih inicijativa koje se teško probijaju na površinu i zato se nalaze izvan našeg vidokruga, a pozornost privlače one tamne, recesivne i depresivne misli. Ne vodi se dovoljno računa da nam i oni koji nam ne žele dobro, koji se stalno obrušavaju na Crkvu i vjeru, mogu umnogome pomoći time što - jasnije nego naši prijatelji - pokazuju naše pogrješke i time nas potiču na promjene i popravak. Jednako tako, napadi naših neprijatelja u nama mogu probuditi zaspalu dobrotu i time nas ojačati za dobra djela. Zlo ne mora uvijek u svijetu izazvati samo zlo, mržnja i netrpeljivost naših neprijatelja ne moraju uvijek štetiti. Sve ovisi o tome kako ćemo se postaviti prema njima. Opasno je u zlom okruženju zaključivati da nam ništa ne preostaje nego da i mi činimo zlo; da smo toliko opsjednuti zlom oko sebe da ne vidimo dobro koje se događa i koje očekuje našu podršku

Pitam se više puta na čemu nevjernik gradi svoju nadu u izlaz, u bolje sutra. Mnogi čekaju rješenje u novim izborima, u drugom

Rijeka dobrote napaja i naš narod i naše krajeve, no to pripada onim „nezanimljivim“ temama koje mediji ne guraju naprijed da bi ih se moglo primijetiti. Postoji toliko dobrih inicijativa koje se teško probijaju na površinu i zato se nalaze izvan našeg vidokruga, a pozornost privlače one tamne, recesivne i depresivne misli.

Formula života je umijeće darivanja i primanja.

Formula Božjega vječnog i sretnog života je u tome što je on troosoban, ali se svaka od triju osoba u potpunosti, bez zadrške, predaje u ljubavi drugoj osobi. Savršeno predanje drugoj osobi i savršeno primanje druge osobe možemo s pravom nazvati savršena ljubav. Možemo to nazvati i formulom života i vječnosti. Ta formula uspješno djeluje svuda gdje je ljubav, i ona poput nepogrešive „navigacije“ vodi u vječnost i sreću, u zajedništvo s Presvetim Trojstvom.

gradonačelniku, županu, Vladi, a možda pozitivni obrat vide i u novom biskupu ili župniku - i pored toga što su nas takva očekivanje u prošlosti mnogo puta iznevjerila. Mi vjernici imamo čvrst temelj za našu nadu. Sveti Pavao je to već davno izrazio riječima: „Koji Boga ljube sve ih upućuje na dobro“ (Rim 8, 28). Ljube Boga koji su Duhom Božjim zahvaćeni, koji su svojim duhom okrenuti prema Bogu. Bili u radosti ili žalosti, zdravlju ili bolesti, na slobodi ili u tamnici, prihvaćeni ili odbačeni - sve im to može dati dodatnu snagu, od svuda im se otvara put s putokazima prema dobru, prema Bogu (grčki original kaže: *sve je u sinergiji* prema dobru; u Vulgati: sve kooperira). Takvi nisu nikada u besmislu i bezizlaznim prilikama. To je ta Božja navigacija koja nas nepogrješivo vodi prema cilju, prema našoj krajnjoj adresi; to je pobjednički izlaz iz svake neprilike za svakoga koji se dade voditi. Naša krajnja adresa (zadnja pošta) je vječni život u trojedinom Bogu, tj. Presveto Trojstvo! U njemu je formula života, a to je umijeće darivanja i primanja.

U Presvetom Trojstvu je formula života

Tom nadom vjernik je opečaćen na krštenju kada je primljen u zajednicu vjernika riječima: „Ja te krstim u ime Oca i Sina i Duha Svetoga!“ Time je stavljen na put koji će imati mnogo postaja ali koji vodi nepogrješivo, Božjom navigacijom, na našu konačnu adresu - Presveto Trojstvo, a to znači u život koji je vječan i sretan.

Formula Božjega vječnog i sretnog života je u tome što je on troosoban, ali se svaka od triju osoba u potpunosti, bez zadrške, predaje u ljubavi drugoj osobi. Savršeno predanje drugoj osobi i savršeno primanje druge osobe možemo s pravom nazvati savršena ljubav. Možemo to nazvati i formulom života i vječnosti. Ta formula uspješno djeluje svuda gdje je ljubav, i ona poput nepogrešive „navigacije“ vodi u vječnost i sreću, u zajedništvo s Presvetim Trojstvom.

Život se očitovao u svijetu ondje gdje je međusobno davanje/primanje. Budući da je čovjek stvoren na sliku Božju, kod njega je to davanje slobodno pa ga nazivamo darivanje. Otklon od života i usmjerenost prema smrti događa se kada zataji ta formula. U čovjeku se to dogodilo kada se - primivši dar života i vječnosti - okrenuo od Boga, kada je zatajilo uzdarje. U Kristu se čovjek okrenuo potpunim darivanjem Bogu i zato je po njemu za svakog čovjeka stiglo novo proljeće, kako govori liturgija. Takvim darivanjem onda kada ga je svijet svojom logikom napustio i osudio, u Kristovom ljudskom tijelu izvojevana je pobjeda života. Uskrsnuo je!

Bog je poput Dobroga oca iz evanđeoske prispodobe koji će rado primiti svakog svog sina, svakog čovjeka koji mu se obrati, koji mu se nošen Kristovom ljubavlju okrene. Svi oni koji u sebi osjete potrebu da se poput Izgubljenog sina vrate svome ocu, postat će dionici zajedništva koje je u Presvetom Trojstvu, bez obzira koliko su odlutali (sagriješili). Oni koji i dalje grade na sebi, a ne na predanju Bogu i ljudima, zaostaju na tom putu prema vječnosti a Isus za takve kaže da će teško ući u kraljevstvo nebesko. U njima ne funkcionira ta Božja navigacija, formula života i sreće.

Naša Biskupija svoj godišnji pastoralni plan izvršava pod geslom: „Odgoj za slobodu u znaku križa.“ To znači da želi voditi čovjeka od njegovih početaka pa do kraja zemaljskog života da raste i razvija se u sposobnosti da živi i radi po toj trojstvenoj formuli života: biti sposoban primiti drugoga i darovati mu se. To je zadatak Crkve, obitelji i društva općenito. Iako društvo često zakazuje, Crkva ne smije nikada u tome zakazati. Obitelj je najplodniji vrt gdje odgojne vrijednosti najbolje rastu i donose plodove. Pri tome valja paziti da se proces rasta i jačanja u primanju/darivanju odvija u duhu slobode jer je to zacrtano u „projektu“ slike Božje koja je u nama. Tom rastu u slobodi treba ostati vjeran u svakoj poteškoći, kao što je to posvjedočio Krist i na svom križu, koji je u slobodi prihvatio i s kojega je - sa svješću da mu se Otac i tada savršeno predaje - predao se (darovao) Ocu: „Oče u ruke tvoje predajem duh svoj!“ Tako je osuđenik na smrt, smrt nadvladao i stekao neuništivi život i vječnu sreću. U njemu je izvojevana pobjeda za svakog čovjeka.

Ova uskrsna poruka pisana je za vjernike. Zacijelo bi je nevjernici teško razumjeli. No, želim na kraju reći da je Božja ljubav razlivena u svim stvorenjima i ona o njoj govore. Nju može osjetiti u svijetu svaki čovjek, pa i onaj koji nije primio dar vjere. Ta ljubav može također voditi prema izvoru ljubavi i života, prema Bogu, što se zacijelo u mnogo slučajeva događa. I nevjernik može imate dio one naše kršćanske sigurnosti koju je izrazio sv. Pavao u već navedenom tekstu: „Koji Boga ljube sve ih upućuje na dobro.“ Bez obzira u kakvim se prilikama ili neprilikama našli, sve nam one mogu biti na pomoći da činimo dobro, da izađemo još jači, sposobniji za dobra djela. Moglo bi se to na neki način reći i tako da se ispusti riječ Bog (*koji ljube…*) jer već time što ljube povezani su s (nepoznatim) Bogom jer Bog je ljubav.

Vjernik će bar naslutiti narav te ljubavi razmišljajući o otajstvu Presvetog Trojstva, shvatit će sudbonosnu odluku čovjeka da se odijeli od toga kruga ljubavi i života, čime se usmjerio prema smrti; osjetit će bogatstvo Božjega dara po Kristovom darivanju sve do raspeća na križu. To je savršeni dar Bogu i čovjeku i savršena pobjeda života.

S Kalvarije se na sve četiri strane svijeta širio sve do danas, a nastavit će se širiti do vijeka radosni poklik: „Isus je uskrsnuo!“ Po njegovom uskrsnuću svaki čovjek dobio je šansu da se i sam okrene prema životu. Radost koja je tog uskrsnog jutra obuzela apostole, neka se razlije i u srca svih vjernika naše biskupije.

Radosne vazmene blagdane želi vam

Vaš biskup:
Mile Bogović

U Gospiću, na Blagovijest 2014. godine

Život se očitovao u svijetu ondje gdje je međusobno davanje/primanje. Budući da je čovjek stvoren na sliku Božju, kod njega je to davanje slobodno pa ga nazivamo darivanje. Otklon od života i usmjerenost prema smrti događa se kada zataji ta formula.

Ne sudite

Dozvoli da ti blaga riječ liječi srce od straha što će biti sutra i ugledat ćeš ljude oko sebe u njihovom bogatstvu i ljepoti.

Ako osuđujete ljude,
nemate vremena da ih volite.
Majka Tereza

Piše: Vesna Drmić

Godine Gospodnje, kad se rodila moja najmlađa, a bilo je to gotovo prije dvadeset ljeta, prevedena je na hrvatski jezik knjiga Emocionalna inteligencija. Taj naslov, kao pojam, brzo se udomaćio i kod onih koji, poput mene, uzimaju da su gradivom štiva ovladali pročitavši sadržaj. Usvoju sam memoriju selektivno ubacila upravo koliko je potrebno za vrlo „umna“, neobvezujuća čavrljanjakoja otkrivaju tek da sam u trendu, da pratim dostignuća s područja ljudske psihe i duha.

Što je pisalo u knjizi? Mogu izreći jedva svoje promišljanje nakon pročitanog, tek aplikacije u mislima koje su rođene u mojoj glavi. To i nisam htjela ispričati. Želim govoriti s krovova nešto što nisam pročitala u toj knjizi, a odjekuje. Nešto što je posijano čekalo da uvjeti za klijanje budu.

Pisalo je u jednoj drugoj Knjizi: *Ne sudite da ne budete suđeni. Ne osuđujte i nećete biti osuđeni (Lk 6,37).* Čula sam to nebrojeno puta. Ali! To je namijenjeno nekomu drugomu, zar ne? Gdje bih ja?

Čula sam i da je riječ živa. Da. I ta riječ, *Ne sudite*, prikrala mi se kao sjena, i postala mi pratiteljicom. Tiha je. Tek koji put me pogleda u oči. Nježno. Ponekad je ne primjećujem, ali znam da je tu. Dogodi se, katkad, da i ja nju promatram. Koji put s njom (tà riječ je!) i razgovaram.

Ne sudite. Riječ mi, poput odraza na vodi, ukazuje - vidiš, tebi to govorim. *Tako bih htjela da to nije meni, Gospodine, da to nisam ja! Ne sudite* - riječ je uporna, usporava me kroz metež, otvara oči. Spoznajem lakoću kojom prosuđujem druge, ponekad glasno, ponekad u četiri oka, ponekad samo u mislima (Gdje bih ja!). Odlučujem: dosta je bilo! Od sada ću u drugome ponalaziti i gledati samo dobro. To nije teško. Dobre odluke nebo podupire. Koliko sjajnih ljudi oko mene... Sve se mijenja! Mogu odahnuti. *Ne sudite* može slobodno potražiti nekog drugoga. Samodopadno se zavalim u naslonjač. Dobar posao!

Kad evo ti opet... *Ne sudite* pored mene drijema. Čeka. Nije gotova.

Priznajem,Gospodine, slijepa sam. Ne vidim da sam slijepa. Jao meni, ako mi ne otvoriš oči. Pomozi mi, Gospodine! Čavrljam, opet „mudro“, s prijateljicom. Moja najmlađa se, naime, sprema na fakultet. I po tisući put, u dvadeset godina, kao papiga pričam kako još, eto, po mojem sudu, nije emotivno zrela, eto, mogla bi ovo i ono. Pa ja sam u tim godinama ovo i ono. Da sam rođena na selu, sigurno bih tu ubacila i koju ovcu i krave. Pa njena braća su ovo i ono... Ja znam sve o emocionalnoj inteligenciji, zar ne? Čitala sam to prije dvadeset godina, molim lijepo. Ali. (Bogu hvala)...

Ljudi nisu zreli ili nezreli, sposobni ili nesposobni, već u sebi nose zadatak utisnut od Stvoritelja. Onda kad ih je imenom zazvao, dao im je sve potrebno za put.

Na usta moje prijateljice riječ je odlučila biti glasna i jasna: *ne sudite*!

Odrešito me izvijestila, što sam uostalom trebala znati, da ljudi nisu zreli ili nezreli, sposobni ili nesposobni, već u sebi nose zadatak utisnut od Stvoritelja. Onda kad ih je imenom zazvao, dao im je sve potrebno za put. Prema tome, rekla mi je, prestani govoriti da je tvoja najmlađa ovo ili ono. Pred njom je život i ona je sposobna za življenje dostojno osobe.

Lako je prestati suditi političare, susjede, poznanike. Potrebno je ne suditi nikoga, a posebno ne suditi one s kojima dijelimo životni prostor, srca. Ne suditi one s kojima blagujemo. Moja najmlađa je predivna, baš takva kakva je. Baš takva treba biti. Sve što joj treba da vrši volju Očevu, Otac joj je dao. Otac ju je oblikovao, Otac nam ju je darovao, Otac ju je obdario.

Ah, a ja bih za Darovateljem popravljala. *Ne sudite.*

Ne prosuđujte. Ne uspoređujte. Ni između svoje djece, ni svoje braće, ni svojih prijatelja. Dozvoli da ti blaga riječ liječi srce od straha što će biti sutra i ugledat ćeš ljude oko sebe u njihovom bogatstvu i ljepoti. Ne zrele ili nezrele, već ljude koje je Stvoritelj stvorio na svoju sliku i omogućio im život u punini. Hvala ti, Riječi, na riječi, živoj, ustrajnoj i životodajnoj.

Hvala Ti na najmlađoj.

Odlučujem: dosta je bilo! Od sada ću u drugome ponalaziti i gledati samo dobro. To nije teško. Dobre odluke nebo podupire. Koliko sjajnih ljudi oko mene... Sve se mijenja! Mogu odahnuti. *Ne sudite* može slobodno potražiti nekog drugoga. Samodopadno se zavalim u naslonjač. Dobar posao!

Iz papine poruke za XXIX. svjetski dan mladih, Cvjetnica

Blago siromasima duhom

Isus pred nas, dragi mladi, stavlja izazov da ozbiljno shvatimo njegov pristup životu i odlučimo koji je pravi put za nas i koji vodi istinskoj sreći. To je veliki izazov vjere...

Dragi mladi,

još mi je u živom sjećanje naš susret u Rio de Janeiru prigodom 28. svjetskog dana mladih...

Iduća etapa interkontinentalnog hodočašća bit će grad Krakov 2016. Do tada, u naredne tri godine želim zajedno s vama razmišljati o evanđeoskim blaženstvima koja nalazimo u Matejevu Evanđelju (5, 1-12). Ove ćemo godine razmišljati o prvom: "Blago siromasima duhom: njihovo je kraljevstvo nebesko!" (Mt 5, 13); za 2015. predlažem drugo blaženstvo: "Blago čistima srcem: oni će Boga gledati!" (Mt 5, 8); i, na kraju, 2016. tema će biti "Blago milosrdnima: oni će zadobiti milosrđe!" (5, 7).

Revolucionarna snaga blaženstava

Za nas je uvijek radosno iskustvo čitati i razmišljati o blaženstvima! Isus ih je proglasio u svojoj prvoj velikoj propovijedi, na obali Galilejskog jezera. Na obali se okupilo veliko mnoštvo te se Isus morao uspeti na goru da poučava učenike. Zato se ta propovijed zove "Govor na gori". U Bibliji se goru smatra mjestom gdje se Bog objavljuje, a Isus koji propovijeda na gori predstavlja se kao božanski učitelj, kao novi Mojsije. A što on to ljudima poručuje? Isus nam pokazuje put u život, onaj put kojim je on sâm prošao. Sâm Isus je taj put i on predlaže taj put kao put koji vodi pravoj sreći. U čitavom svom životu, od rođenja u betlehemskoj štalici pa sve do smrti na križu i uskrsnuća, Isus je u sebi utjelovljivao blaženstva. Sva su se obećanja o Božjem kraljevstvu u njemu ispunila.

Naviještanjem blaženstava Isus nas poziv da ga slijedimo, da kročimo zajedno s njim putom ljubavi, jedinim putem koji vodi u vječni život. To nije lak put, ali Gospodin nam jamči svoju milost i nikada nas ne ostavlja same. Siromaštvo, tuge i žalosti, poniženja, borba za pravdu, napori oko svakodnevnog obraćenja, borbe da živimo poziv na svetost, progoni i mnogi drugi izazovi prisutni su u našem životu. Ali ako otvorimo vrata Isusu, ako pustimo da on uđe u naše živote, ako dijelimo s njim radosti i boli, iskusit ćemo mir i radost koje jedino Bog, beskrajna ljubav, može dati...

Da bi bili sretni potrebna je hrabrost

Ali što znači biti "blaženi" (na grčkom makarioi)? Biti blaženi znači biti sretni....

Ako ste doista otvoreni najdubljim težnjama svoga srca shvatit ćete da u vama postoji neugasiva želja za srećom i to će vam omogućiti da raskrinkate i odbacite mnoge "jeftine" ponude koje nalazite oko sebe. Kada tražimo jedino uspjeh, zadovoljstvo i sebično posjedovanje i to pretvorimo u idole, možda ćemo doživjeti kratkotrajno veselje, osjetiti lažni osjećaj zadovoljstva, ali na kraju postajemo robovi, vječno smo nezadovoljni, nešto nas tjera da uvijek tražimo više. Vrlo je žalosno vidjeti mladu osobu koja "ima sve", ali je umorna i slaba...

Blago siromasima duhom…

U prvom blaženstvu, koje je tema idućeg Svjetskog dana mladih, kaže se da su sretni siromasi duhom, jer njihovo je Kraljevstvo nebesko...

Prije svega pokušajmo shvatiti što znači to "siromašni duhom". Kada se Sin Božji utjelovio, izabrao je put siromaštva i poniženja...

Sveti Franjo Asiški je potpuno pronikao tajnu blaženstva siromašnih duhom... U Franjinu su životu nasljedovanje Krista siromašna i ljubav prema siromasima neraskidivo povezani, kao dvije strane iste medalje.

> Isusova blaženstva donose revolucionarnu novost. Ona predstavljaju model sreće koji je u suprotnosti s onim kojeg obično prenose mediji i prevladavajuće mišljenje. Za svjetovni je način razmišljanja sablazan da je Bog postao jedan od nas, da je umro na križu! Prema logici ovoga svijeta, one koje Isus proglašava blaženima smatra se "gubitnicima", slabićima. Veliča se naprotiv uspjeh po svaku cijenu, blagostanje, nadutost moćnika, samopotvrđivanje na štetu drugih.

Vi biste me dakle mogli pitati: što možemo konkretno učiniti da se to siromaštvo u duhu pretoči u način života, kako da postane stvarnim dijelom našeg života? Kao odgovor na to pitanje reći ću tri stvari.

Prije svega trebate nastojati biti slobodni od materijalnih stvari. Gospodin nas poziva na evanđeoski način život označen umjerenošću, da ne podlegnemo konzumerističkoj kulturi. To znači da treba tražiti ono bitno i naučiti se osloboditi mnogih površnih i beskorisnih stvari koje nas guše. Odrecimo se silne želje za posjedovanjem, klanjanja novcu i njegova rasipnog trošenja. Stavimo Isusa na prvo mjesto...

Drugo: da bi to blaženstvo u svom životu proveli u djelo trebamo doživjeti "obraćenje" u svom odnosu prema siromašnima. Moramo se za njih brinuti, biti osjetljivi za njihove duhovne i materijalne potrebe... Pođimo im ususret, gledajmo ih u oči, slušajmo ih. Siromašni su za nas konkretna prigoda da susretnemo samoga Krista, da dotaknemo njegovo ispaćeno tijelo.

Treće što vam želim reći, siromasi nisu samo osobe kojima mi možemo nešto dati. I oni nama mogu mnogo pružiti i mnogo toga nas naučiti. Možemo toliko naučiti iz mudrosti siromaha!... Oni nam pokazuju da se čovjekova vrijednost ne mjeri time koliko posjeduje ili koliko novaca ima na računu u banci. Siromah, osoba lišena materijalnih dobara, nikada ne gubi svoje dostojanstvo. Siromasi nas mogu mnogo naučiti o poniznosti i pouzdanju u Boga...

… njihovo je Kraljevstvo nebesko

Središnja tema Isusova evanđelja je Božje kraljevstvo. Isus je Božje kraljevstvo u osobi, on je Emanuel, s nama Bog...

Kao što smo vidjeli blaženstvo siromašnih duhom oblikuje naš odnos s Bogom, materijalnim dobrima i siromasima. Promatrajući Isusov primjer i riječi, zamjećujemo koliko trebamo obraćenje, da nad logikom "sve više imati" prevlada logika "sve više biti"! Sveci nam mogu pomoći shvatiti duboko značenje blaženstava. Proglašenje svetim Ivana Pavla II., koje će se održati na Drugu vazmenu nedjelju, u tome je smislu događaj koji naše srce ispunja radošću. On će biti veliki zaštitnik Svjetskih dana mladih, čiji je bio pokretač i zagovornik. U općinstvu svetih on će nastaviti biti svima vama otac i prijatelj.

Papa Franjo

Župna kateheza u službi nove evangelizacije 1. dio

Nova paradigma crkvenog djelovanja nužno je misijskog karaktera, tj. okrenuta je drugome. Osoba je pozvana nužno izaći iz sebe i koračati prema drugima. Za to je potrebna obnova osobnog susreta s Isusom Kristom.

Piše: Marijan Benković

Novi putokaz Crkvi postavio je papa Franjo u najnovijoj enciklici Evangelii Gaudium, kao i u dosadašnjem jednogodišnjem papinskom svjedočanstvu istinskog Kristovog učenika. Da bi Crkva mogla ići putem koji ja Papa zacrtao potrebne su promjene dosadašnjeg mentaliteta shvaćanja osobnog i zajedničkog poslanja u ovome svijetu, prije svega na osobnoj razini, razini obitelji, župe, društva i Crkve. Nova paradigma crkvenog djelovanja nužno je misijskog karaktera, tj. okrenuta je drugome. Osoba je pozvana nužno izaći iz sebe i koračati prema drugima. Za to je potrebna obnova osobnog susreta s Isusom Kristom.

Nužan zaokret u katehezi treba se dogoditi upravo na području njezinih ciljeva. Ciljevi župne kateheze u prvom planu trebaju biti usmjereni na druge. Riječ je o članovima župne zajednice koji su najpotrebniji naše blizine, pažnje i pomoći: bolesni, stari, siromašni, bračni parovi bez djece, obitelji s malo djece, obitelji s više djece, mladi koji su nezaposleni, osobe na rubu društva, osobe koje žive u beznađu, kršteni koji su se udaljili od Crkve itd. Najveća potreba današnjeg čovjeka je upravo potreba za pomoći na duhovnoj razini, a mi kao zajednica Isusovih učenika prvenstveno trebamo pružiti ljudima nadu i otkrivati im smisao života koji se potpuno ostvaruje u zajedništvu s Bogom. Crkveno djelovanje, a time i kateheza nužno treba stvoriti neraskidivu poveznicu s karitativnim područjem.

No, treba voditi računa i o slijedećem Papinom razmišljanju da izići prema drugima da bi se došlo do ljudskih periferija ne znači bezglavo i besciljno trčati za svijetom. Često je bolje jednostavno usporiti korak, ostaviti po strani tjeskobu da bismo pogledali druge u oči i slušali, ili prestati juriti s jednog posla na drugi i ostati s onima koji su posrnuli u životu. Župna kateheza bi trebala pomoći svim uzrastima boriti se protiv globalizacije ravnodušnosti koje često nismo ni svjesni. Potrebno je okrenuti se drugoj vrsti globalizacije, a to je globalizacija solidarnosti za najpotrebnije članove župne zajednice nasuprot neobuzdanom konzumerizmu i nejednakosti koji pogađaju naše društvo.

Izazov za župnu katehezu su oni krštenici kod kojih ne postoji osjećaj pripadnosti Crkvi, što se duguje također nekim strukturama i katkad negostoljubivom ozračju u nekim našim župama i zajednicama ili jednom previše birokratskom načinu rješavanja problema. Potrebno je stvarati ozračja povjerenja i gostoljubivosti, empatije i srdačnosti gdje će svatko se htjeti ponovno vratiti. Opasnost za župni pastoral je sakramentalizacija bez evangelizacije, što za sobom donosi bolne posljedice.

I obitelj prolazi kroz duboku krizu. Nije slučajno sazvana izvanredna sinoda o obitelji u listopadu ove godine. Potrebna je obnova obitelji. Veliki izazov za katehezu je upravo obitelj. Jesmo li dovoljno hrabri pomoći obitelji? Daje li kateheza temeljne egzistencijalne odgovore kršćanskim obiteljima temeljene na enciklikama crkvenog učiteljstva ili ih pak ni sama kateheza ne dotiče? Ako želimo pomoći obitelji trebamo joj reći istinu. Objavljenu istinu. Smisao braka koji se temelji na velikodušnoj otvorenosti rađanju potomstva i uzajamnoj ljubavi kolikima je još uvijek nepoznanica? Koliki kršćanski roditelji su zatvoreni za davanje novih života? Nije li upravo smisao crkvenog nauka o braku i obitelji upravo obitelj sa više djece? Nije li veći broj djece upravo poziv i poslanje kršćanskih roditeljima i njihova temeljna zadaća? Koliki bračni parovi koji ne mogu imati djece posvajaju djecu? Gdje je mjesto kršćanskom nauku? Na papiru ili u srcima i životima onih koji su krenuli za Kristom? Može li netko reći da je Isusov učenik, a da ne ispunjava zahtjeve kršćanske objave o braku i obitelji? Župna kateheza treba jasno reći svim bračnim parovima, posebice onima mlađima, o kršćanskoj suodgovornosti glede sakramenta ženidbe, braka i obitelji, kao o o dostojanstvu ljudskog života od začeća do prirodne smrti. Odgoj u vjeri upravo je odgoj za temeljne ljudske i kršćanske vrijednosti koje proizlaze iz Božje objave.

Godina obitelji u Riječkoj nadbiskupiji koja je pred nama, kao i događanja na razini opće Crkve ispit su savjesti za svakog člana Crkve, ali i ne samo to. Godina obitelji ispit je zrelosti jesmo li spremni suočiti se sa temeljnim istinama o braku i obitelji, te kao Crkva hrabro naviještati jednu i cjelovitu istinu utemeljenu na Objavi. Ako krenemo putem Crkve, pomoći ćemo ozdravljenju naših brojnih obitelji koje su hitno potrebne „nužnih lijekova“ zdravog crkvenog nauka. Zdrava obitelj temelj je zdravog kršćanskog društva. Zdravo kršćansko društvo temelj je nade za ozdravljenje čovječanstva.

Kateheza ima prevažnu zadaću. Potrebno je hrabrosti i smjelosti. Potrebno je plivati protiv struje koja je prilično jaka. Struje koja želi uništiti našu djecu i mlade gender ideologijom i nametnutom propagandom spolnog nemorala i nastranosti. Struje zbog koje se naši mladi iseljavaju jer nemaju posla u vlastitoj domovini. Mnogima smo trn u oku. Osvjestimo se. Upravo je zadaća kateheze osvješćivanje u kršćanskoj zrelosti koja se u ovom povijesnom trenutku očituje u ljubavi prema svojoj obitelji, narodu, domovini, ljudskom životu i Božjim objavljenim istinama. Samo nam Božji nauk može pomoći da se oporavimo i da ozdravimo - kao pojedinci, kao obitelj, kao narod i kao Crkva.

Kateheza bi bez kompromisa trebala prihvatiti zadaću neumornog navještanja Radosne vijesti, a u razdoblju pred nama trebali bismo otvoriti i razmatrati u našim obiteljima i župnim zajednicama svako poglavlje slijedećih enciklika i naputaka: Humanae Vitae (1968.), Familiaris Consortio (1981.), Donum Vitae (1987.), Evangelium vitae (1995.), kao i drugih crkvenih dokumenta o ljudskom životu, braku i obitelji. To bi značilo dobar početak borbe protiv mentaliteta ovoga svijeta, okretanje Bogu i ozdravljenje naših obitelji.

Kateheza ima prevažnu zadaću. Potrebno je hrabrosti i smjelosti. Potrebno je plivati protiv struje koja je prilično jaka. Struje koja želi uništiti našu djecu i mlade gender ideologijom i nametnutom propagandom spolnog nemorala i nastranosti. Struje zbog koje se naši mladi iseljavaju jer nemaju posla u vlastitoj domovini. Mnogima smo trn u oku. Osvjestimo se. Upravo je zadaća kateheze osvješćivanje u kršćanskoj zrelosti koja se u ovom povijesnom trenutku očituje u ljubavi prema svojoj obitelji, narodu, domovini, ljudskom životu i Božjim objavljenim istinama.

Korizmena liturgija

- polazište za župnu katehezu u korizmi

U korizmenom hodu Crkva nastoji razmatrati Kristovo spasenjsko djelovanje bez kojeg čovjek ne može dati Bogu odgovor. Crkva se nastoji suobličiti četrdesetdnevnom Kristovom boravku u pustinji, a samim time želi participirati u molitvi i postu.

Liturgijski korizmeni obrasci sugeriraju silaznu, božansko-spasenjsku dimenziju korizme i korizmenog hoda, dok pučka pobožnost sugerira uzlaznu, kultnu dimenziju korizme. Bez ispravnog shvaćanja i silazne i uzlazne dimenzije ne bismo mogli ispravno shvatiti niti smisao i značenje korizmenog milosnog vremena kao vremena priprave za slavlje Vazma. Zapravo, Vazam je polazna točka i izvorište korizme. Iz otajstva Kristove muke, smrti i uskrsnuća promatramo i korizmeni hod. U korizmenom hodu Crkva nastoji razmatrati Kristovo spasenjsko djelovanje bez kojeg čovjek ne može dati Bogu odgovor.

Crkva se nastoji suobličiti četrdesetdnevnom Kristovom boravku u pustinji, a samim time želi participirati u molitvi i postu. Molitva i post joj može pomoći da si dozove u svijest da je ključno Božje djelovanje, tj. Božja milost. Ona pak nije plod ljudske zasluge, već je Božji dar. Ljudska zasluga stečena po molitvi, postu i drugim raznim žrtvama može čovjeku pomoći razumjeti smisao Božjeg darivanja i ljubavi prema ljudima. U korizmi nije naglasak na djelima čovjeka ili čovjekovom kultu, već na Božjim djelima ljubavi prema čovjeku. Bog dolazi k čovjeku iz ljubavi, a na tu činjenicu nas liturgijski obrasci upućuju.

Premda Crkva odgovara na silaznu dimenziju uzlaznom, uzlazna ipak nije u središtu korizmene duhovnosti, kako god na to sugeriraju razni oblici pučke pobožnosti. Pravilno shvaćanje liturgije i važnosti liturgijskih obrazaca najbolji su smjerokaz u korizmenom hodu na putu prema gori Vazma. Bog je subjekt liturgijske korizmene duhovnosti. Božja ljubav je prije ljudske ljubavi. Ukoliko subjektom korizmenog vremena postane čovjek, vrlo lako se može izgubiti pravi smisao i značenje milosnog korizmenog vremena. Ukoliko ljudska djela i nastojanja zauzmu mjesto Božjoj inicijativi i ljubavi, onda će korizma biti vrijeme obnove vjere u čovjeka i njegovu moć, nasuprot obnovi vjere u Boga i njegovu milost. Na taj način čovjek će iznova zatvoriti vrata vjere budući da postaje sam sebi dostatan. Tako neće biti mjesta za Boga. Njegovo milosno djelovanje zauzet će ljudska djela, prazna i bez prave vrijednosti u jednoj drugoj dimenziji.

Ukoliko pak Božja inicijativa i njegovo milosno djelovanje dođu u prvi i pravi plan korizmenog hoda, mnogo je šanse da korizma pomogne čovjeku u ispravnom shvaćanju cjelovitosti života koja se temelji na ispravnom shvaćanju i življenju cjelovitosti korizmene poruke.

Marijan Benković

Kateheza u župi Kukuljanovo

Sretna sam što se u našoj župi održava i kateheza za nas mlade. Dolasci na katehezu jako me vesele. Osjećam se kao učenici koji su bili okupljeni oko Isusa te su ga znatiželjno slušali, a on ih je podučavao. Župna kateheza nam želi objasniti i približiti ono što je Isus propovijedao, posvijestiti nam koliko nas Bog ljubi i pomoći nam otkriti što Bog traži od svakoga od nas da činimo. Kateheza nas približava Bogu, pomaže nam da budemo bolji, te nas potiče na svakodnevnu redovitu molitvu. Kateheza mi pomaže sagledati svoj život, te savjete i razmišljanja sprovesti u djela.

Marina Blažević,
studentica 3. godine biokemije

Subotom navečer se u našoj župi održava kateheza za mlade. Svakim dolaskom na katehezu, vraćamo se ispunjeniji poboljšanim i produhovljenijim mislima vezanim za Božju riječ, Njegove zahtjeve ljubavi, poštivanja, vjere i pravednosti upućene nama. Spoznajemo istinski smisao koji nas vodi u svakodnevnome životu i problemima koji nas okružuju. Iz dana u dan suočeni smo sa mnogim kušnjama i pritiskom zajednice koja je oko nas. Župna kateheza nam takav svakodnevni život olakšava meditacijom, prepričavanjem i razumijevanjem Božje riječi koja je sveprisutna u svakom našom koraku, svakoj našoj sreći, tuzi ili sumnji. Također, kateheza nam pomaže da spoznamo važnost smisla našega života te u toj vjeri, s tim mislima idemo dalje, kroz sve životne prepreke na našemu putu.

***Petra Kukuljan**, studentica 2. godine strojarstva*

Podjela zahvalnica dobrotvorima Caritasa

Uvijek možemo učiniti nešto za drugoga

Caritas Riječke nadbiskupije, podjelom zahvalnica 19. ožujka proslavio je svojeg zaštitnika sv. Josipa. Misu je u župnoj crkvi uz karitasovu zgradu u Rijeci, nadbiskup Ivan Devčić predvodio za sve koji su u bilo kojoj nevolji, za korisnike karitasove pomoći, za sve dobročinitelje siromašnih i volontere Caritasa. Nakon mise nadbiskup je s ravnateljem Caritasa mons. Nikolom Uravićem uručio 16 zahvalnica dobrotvorima koji su u protekloj godini zorno pokazali koliko je djelotvorna kršćanska ljubav prema Bogu i čovjeku.

„Zahvalnice koje su podijeljene najbolje govore o radu Caritasa. Iz obrazloženja o dobitnicima vidljivo je kako različiti ljudi, na različite načine pomažu rad Caritasa kako bi Caritas mogao pomoći što većem broju ljudi“, rekao je ravnatelj podsjećajući kako je jedna od zadaća Caritasa širenje svijesti solidarnosti među ljudima. Zbog toga su zahvalnice uručene javno, kako bi primjer dobitnika bio poticaj i drugima da svatko može učiniti nešto kako bi pomogao bližnjemu. Različiti su načini na koje Caritas pomaže i brojni su oni koji pomažu. Građevinske tvrtke su pomogle nadogradnju kuće jedne brojne obitelji, maškare su donirale jaja, navijači Armade prikupili odjeću, osnovna škola prehrambene proizvode, pojedinačni donatori pomažu pri nabavi pelena za odrasle, neki redovito, svakog mjeseca uplaćuju donaciju Caritasu, volonteri iz Italije okupljaju dobrotvore za kumstva na daljinu, a brojni su još pojedinačni donatori koji pomažu da Caritasova pomoć obuhvati što veći broj ljudi.

Riječki Caritas potrebnima pomaže ortopedskim pomagalima, higijenskim potrepštinama, odjećom, hranom, namještajem, kućanskim aparatima, novčanim prilozima, prigodnim akcijama, volontiranjem... Mjesečno pomoć iz središnjeg nadbiskupijskog Caritasa primi dvjestotinjak osoba, godišnje oko 1000. Samo za Božić i Uskrs središnji Caritas se pobrine da župni Caritasi podijele 1000 paketa s prehrambenim proizvodima. Tu je i uska suradnja s drugim karitativnim ustanovama koje na području Riječke nadbiskupije brinu o siromašnima, nudeći im besplatni dnevni obrok, beskućnima daju prenoćište, žrtvama obiteljskog nasilja utočište, a neizlječivo bolesnima pružaju palijativnu skrb.

Dobitnici ovogodišnjih zahvalnica za pomoć Caritasu su gđa. Dunja Konevski - Focus medical, Mošćeničke maškare, Udruga navijača Armada Grobnik, Osnovna škola «Vladimir Gortan», g. Ilija Zečević, Josip i Marija Žitnjak, gđa. Elza Kozinović, gđa. Angiolina Zuglian - Con amore senza frontiere, gđa. Thea Murković, g. Vlado Denona - Arkada trgovine d.o.o., g. Pero Kožul - Kožul d.o.o., g. Darinko Arapinac - Dobra gradnja d.o.o., g. Nikola Kurti, g. Ivano Quartino, Ankica Kevrić i Kosta Milošević - Rt Bambi te 6 poslovnica Lidl na području Riječke nadbiskupije.

„Neka sve što činimo bude na veću slavu Božju i na korist čovjeku“, rekao je u propovijedi nadbiskup Devčić uputivši pritom zahvalu dobrotvorima i djelatnicima Caritasa. „Pomažete onako kako možete iako znamo da ste možda i sami u situaciji da vam je pomoć potrebna. Ali vi ste primjer da uvijek možemo učiniti i nešto za drugoga“, istaknuo je nadbiskup.

U hospiciju dobivam posebnu njegu

Nikad me nitko nije tako pazio. Što god hoćeš oni učine, donesu vodu, namjeste jastuk, okrenu te, preobuku… Da nisam ovdje teško bih izdržala bol

„Svjesna sam svega. Uzmem krunicu pa se pomolim i čini mi se da mi je lakše. Pomirila sam se, primila sam i bolesničko pomazanje…“, objašnjava Milena. Tek joj je 55 godina i već je mjesec dana u riječkom hospiciju „Marija Kozulić“. „Tako su dobri ovdje, kao da su moja djeca. Ne znam kako bih da nisam došla. Paze me i maze, čim zazvonim dođu. Bol je ponekad neizdrživa. Pomažu jedino lijekovi protiv bolova.“

Boluje od oticanja limfe i limfnih čvorova što joj oštećuje unutarnje organe. Sve je započelo s karcinomom dojke prije 6 godina. Operacija je prošla dobro, ali 2 godine kasnije metastaze su se pojavile na kostima noge. Pretrage su bile mukotrpne, uslijedila je i kemoterapija koja nije pomogla. Od nje su joj počeli oticati limfni čvorovi. Liječenje više ne pomaže. „Bila sam jaka i sve sam sama mogla do prije tri mjeseca. S vremenom više nisam mogla stati na nogu. Doma su mi pomagali suprug Igor i djeca. Imam sina Edija od 14 godina i kćer Anetu koja ima 27. Puno su se trudili i činili sve što mogu. Znam koliko je i njima teško zbog te bolesti, ali još im je teže bilo dok sam bila u kući bespomoćna.“ Kod kuće na Zametu posjetio ju je mobilni palijativni tim, pomogao i donio najnužnije, ali i preporučio odlazak u hospicij.

I sama priznaje da ne bi mogla ostati u kući. U hospiciju dobiva posebnu njegu, sve je usmjereno korisniku i nastoji se ugoditi mu. „Ovdje ipak dobivam lijekove koje doma ne bih mogla uzimati. A bolovi su neizdrživi. Najgora je noć…“, objašnjava Milena. Suprug i djeca svakoga dana dolaze u posjet. No, najviše vremena s njom ipak provodi stručno medicinsko osoblje hospicija. „Nikad me nitko nije tako pazio. Brinu za sve nas ovdje, na usluzi su, svemu udovolje. Što god hoćeš oni učine, donesu vodu, namjeste jastuk, okrenu te, preobuku… Da nisam ovdje teško bih izdržala bol.“

Oči joj se orose dok priča o tome. Od boli i teške sudbine naravno, ali dijelom i u znak zahvalnosti za sve ono što djelatnici hospicija čine da bi korisnicima olakšali bol i pomogli im da dostojanstveno prihvate svoje teško stanje i svoju bolest.

1000 paketa za Uskrs

Djelatnici i volonteri nadbiskupijskog Caritasa uoči Cvijetnice pripremili su 1000 paketa koji su župici uoči Uskrsa podijelili potrebnima u župama Riječke nadbiskupije. Blagdanska pomoć tako je došla do 1000 obitelji, a teška je 7 kilograma i sadrži 9 trajnih prehrambenih proizvoda. U župama nadbiskupije provodila se i korizmena akcija prikupljanja novčanih sredstava za rad nadbiskupijskog Caritasa. Sakupljene donacije su, prema običaju, predstavnici župe prinijeli kao dar na misi posvete ulja na Veliku srijedu u katedrali sv. Vida. Pomažući rad Caritasa pomoć stiže do najpotrebnijih.

Pomagati se mora

Dobrotvor iz San Rema, Ivan Quartino, poduzeo više od 200 humanitarnih putovanja u Hrvatsku. Želio je vidjeti iz prve ruke kakve su potrebe na terenu, upoznati ljude i čuti od njih kako može pomoći.

Ivan Quartino iz San Rema već 22 godine redovito dolazi u Rijeku. Barem jednom godišnje, ali i češće. Nadbiskupijski Caritas posjetio je i ovog 28. ožujka gdje ga je dočekao ravnatelj mons. Nikola Uravić, voditeljica projekta Kumstva na daljinu Laura Marinelli i djelatnici Caritasa. Njegova humanitarna djelatnost i suradnja s Caritasom u Hrvatskoj započela je početkom Domovinskog rata. „Tada sam s humanitarnom pomoći dolazio barem jednom mjesečno. Započelo je sve s pošiljkom hrane odjeće i drugih potrepština koja je poslana u Dugu Resu."

Objašnjava kako je za rat u Hrvatskoj čuo od Hrvata koji je živio u njegovom mjestu Dolceaqua, kraj San Rema, blizu granice s Francuskom. „On nas je uputio kako možemo pomoći. Tako smo organizirali prvi kamion potrepština koji je išao u Dugi Resu. Na taj sam se kamion i ja ukrcao jer sam htio vidjeti iz prve ruke kakve su potrebe na terenu, upoznati ljude i čuti od njih kako možemo pomoći. U svom sam mjestu već radio na humanitarnim projektima, kako u civilnim organizacijama tako i u Caritasu."

Od tada redovito dolazi i još uvijek pomaže u projektu riječkog Caritasa Kumstva na daljinu. Ove je godine, 4. veljače, navršio 80 godina života. Na velikoj proslavi, jer i kod kuće svi ga poznaju kao dobrotvora, bili su i predstavnici riječkog Caritasa i prijatelji iz Hrvatske. Dobar dio svog životnog vijeka proveo je u činjenju mnogobrojnih dobrih djela ljudima na raznim kontinentima, a posebno mu je na srcu bila pomoć ljudima u Hrvatskoj. „Moja se baka prezivala Horvat", objašnjava, „iako nije bila Hrvatica nego slovačko-mađarskog porijekla. Ime mi je također slavensko, Ivan, a ne Ivano, i još je nekoliko poveznica bilo koje su me upućivale na Hrvatsku. A od kada sam upoznao ljude kojima pomažem i one koji pomažu i rade u Caritasu, od tada redovito dolazim."

Na pitanje zašto sve to čini, odgovara jednostavno: „Jer to se mora činiti. Mislim da se mora pomagati ljudima u nevolji i onda polazim od sebe i to i činim. Ne mogu drugima govoriti da pomažu, a da i sam to ne činim. Mi koji vjerujemo u Krista moramo ne samo biti dobri, nego moramo biti Dobro. Vjera i evanđelje su mi nadahnuće i vodilja.

U projekt Kumstva na daljinu uključio se šaljući i sakupljajući pomoć za jednog bolesnog dječaka u Ogulinu. Zatim je preuzeo djecu iz 4 obitelji u Vrbovskom kojima još uvijek pomaže i redovito ih posjećuje. Ali, osim što sam svojim novcima pomaže, puno je učinio tražeći nove kumove. „Iz mog malog mjesta 30 ljudi je posjetilo Hrvatsku i pomoglo ljudima ovdje. I danas je samnom jedan iz mog mjesta, bivši načelnik. I dalje tražim kumove koji bi mogli pomoći." Svake godine organizira i dovodi autobusom donatore kumstava kako bi obišli obitelji koje pomažu i ostali s njima u stalnom kontaktu.

Do sada je poduzeo više od 200 putovanja od kojih su sva bila barem do Rijeke, a neka i dalje u Hrvatsku. Desetak puta bio je u Bosni, a 2 puta i u Srbiji s humanitarnim ciljem. Dakle, u ovih je 25 godina prevalio preko 300 000 kilometara - sve u humanitarne svrhe i zbog povezivanja s drugima kroz njihovu nevolju, pružajući im raznovrsnu pomoć od materijalne do duhovne. Možemo slobodno reći da Ivan pomaže ljude svojom ljubavlju. Uzevši u obzir koliko je tona hrane, robe i novaca donirao, koliko je svojega novca uložio na putovanja te koliko je vremena potrošio u ovih 25 godina, očito je koliko je zadužio Caritas i Crkvu u Rijeci.

S Ivanom je došla i Ilaria Cormines, učiteljica koja također redovito dolazi u Hrvatsku. „Bilo mi je 15 godina kada sam 1995. godine došla prateći jednu humanitarnu pošiljku. Bila sam znatiželjna, htjela sam doći i ranije, ali me roditelji nisu pustili. Znala sam da se prikuplja humanitarna pomoć i odvozi u Hrvatsku i zanimalo me je kako je tamo, željela sam pomoći. Od tada dolazim redovito s Ivanom, posjećujemo djecu i obitelji kojima smo kumovi, postali smo jedna obitelj. Uvijek me vodila misao da treba pomoći bližnjemu", objasnila je Ilaria za koju Ivan kaže da bi teško bez njezine pomoći poduzeo sva ta brojna putovanja.

Uz blagdan sv. Marka evanđelista

Danas je Modruš mjesto koje putnici pamte jer je prema njemu nazvano odmorište na Dalmatini, ali tek rijetki namjernici posjećuju ostatke modruške katedrale i drugih tamošnjih crkava te porušeni kaštel koji se kruni na vrhu brijega. Hic transit gloria mundi, tako prolazi slava svijeta!

Piše: Goran Moravček

MODRUŠKA BISKUPIJA

Modruš je značajno obilježio hrvatsku nacionalnu i vjersku povijest. Bio je značajno geopolitičko središte do utemeljenja Ogulina početkom 16. stoljeća, a do 1969. i biskupija kojoj je izvjesno vrijeme pripadala i Rijeka. Danas je Modruš mjesto koje putnici pamte jer je prema njemu nazvano odmorište na Dalmatini, ali tek rijetki namjernici posjećuju ostatke modruške katedrale i drugih tamošnjih crkava te porušeni kaštel koji se kruni na vrhu brijega. *Hic transit gloria mundi*, tako prolazi slava svijeta!

Područje istočno od Rječine, drevni Vinodol i njegovo priobalje, a od 17. stoljeća i Gorski kotar, bili su crkveno u sastavu Modruške ili Krbavsku biskupije. Drevna Krbavska biskupija jedna je od spomenutih na Splitskom crkvenom saboru 1185. godine i u sastavu je Splitske metropolije koja se prostirala do lijeve obale Rječine na zapadu. Obuhvaćala je Krbavu, znatan dio Like, Novigrad, Drežnik, Plas i Modruš. Prvi biskup bio je Matej Maruta, a biskupija je imala sjedište u Udbini. Krbavskoj biskupiji pripadale su vjerojatno župe drevnog Vinodola čiji se predstavnici spominju u Vinodolskom zakonu 1288. godine.

Crkveno središte Vinodola bilo je u to doba u Bribiru, a iz činjenice da su u Novom bili prisutni plovani Novog, Bakra, Hreljina, Trsata i Grobnika izvodi se zaključak o postojanju župa u tim mjestima. Ledenice su imale tada prvada (prezbitera). Prvi dokaz o pripadanju Vinodola Krbavskoj biskupiji potječe iz 1414. godine kad glagoljski pisac Bartol Krbavac spominje u Bakru plovana Didaka u svojstvu vikara krbavskog biskupa Geminiana.

Sjedište biskupije preneseno je 1460. godine u Modruš, koji je u doba Stjepana II. Frankopana bio na vrhuncu svojega razvoja i moći te je bio upravno i kulturno sjedište na izuzetno važnom geostrateškom mjestu. Od 18. stoljeća biskupija se službeno naziva Modruška ili Krbavska.

Turska osvajanja, a posebice Krbavska bitka 1493. godine i stradanje Modruša, prisilili su biskupa Kristofora da s kaptolom prebjegne u Novi, koji će postati sjedište Modruške biskupije sve do 1569. godine, nakon koje je biskupija bila davana na upravu senjskome biskupu.

Posljednji krbavski i prvi modruški biskup bio je Franjo Modrušanin (1456-1461), a zadnji koji je boravio i djelovao u svojoj biskupiji bio je Šimun Kožičić Benja (1509-1536), čijom je zaslugom u Rijeci djelovala glagoljska tiskara (1530/1531).

Nakon 1536. godine i smrti biskupa Benje, Modruška biskupija praktički nije imala biskupa koji je djelovao na teritoriju kojim je upravljao.

Biskupija je bila ugrožavana i s kopna i s mora. Stoga je pripojenje Modruške biskupije Senju 1640. godine bilo logično u ondašnjim okolnostima. Senj je bio dobro branjeni grad i značajno povijesno-kulturno središte. Međutim, poput područja modruške biskupije i teritorij pod upravom senjskoga biskupa bio je izložen pustošenjima turskih četa. Na područje senjske biskupije počinju se u 17. stoljeću naseljavati Bunjevci oko Podgore (Sv. Jurja) i Krmpota, a naselio se i znatan broj pravoslavnog stanovništva, čije je vjersko središte Gomirje.

Oslobađanjem Like i Krbave 1689. godine pokrenuta je rasprava o tome jesu li Modruška i Krbavska biskupija istovjetne, bez obzira što je 1460. godine biskupsko sjedište bilo premješteno iz

Turska osvajanja, a posebice Krbavska bitka 1493. godine i stradanje Modruša, prisilili su biskupa Kristofora da s kaptolom prebjegne u Novi, koji će postati sjedište Modruške biskupije sve do 1569. godine, nakon koje je biskupija bila davana na upravu senjskome biskupu.

Oslobađanjem Like i Krbave 1689. godine pokrenuta je rasprava o tome jesu li Modruška i Krbavska biskupija istovjetne, bez obzira što je 1460. godine biskupsko sjedište bilo premješteno iz Krbave u Modruš. Godine 1702. odlučeno je da se ta biskupija ubuduće zove Modruška ili Krbavska.

Krbave u Modruš. Godine 1702. u doba biskupa Martina Brajkovića (1699-1704), kako ne bi bilo nedoumica oko toga je li riječ o jednoj ili dvije biskupije, odlučeno je da se ta biskupija ubuduće zove Modruška ili Krbavska.

Slijedom geopolitičkih prilika i prosvjetiteljskih reforme cara Josipa II. (1780.-1790.) koje su ostavile dubokog traga i na vjerske (ne)prilike i tadašnja Rijeka je 1787. godine došla pod crkvenu vlast senjsko-modruškog biskupa.

Nebeski zaštinik Modruške biskupije bio je sv. Marko evanđelist. Taj je svetac bio i zaštitnik Mletačke Republike, koja je bila u neprijateljstvu s područjima kojima je crkveno upravljao senjsko-modruški biskup. Pod talijanskom upravom, na blagdan sv. Marka evanđelista, 25. travnja 1925. godine, bulom pape Pija XI. "Supremum pastorale munus" formirana je Riječka biskupija od župa Senjsko-modruške, Tršćansko-koparske i Ljubljanske biskupije. Nova dijeceza bila je izravno podvrgnuta Svetoj Stolici, odnosno nije ušla ni u jednu crkvenu pokrajinu ili metropoliju te je ostala i u crkvenom ustrojstvu svojevrsni "corpus separatum".

Prvim riječkim biskupom imenovan je 21. lipnja 1926. dotadašnji apostolski administrator Isidoro Sain, koji je upravljao biskupijom do 1933. godine. Nasljeđuje ga Antonio Santin (1933-1938), a njega Ugo Camozzo (1938-1947) koji s klerom odlazi u Italiju.

Nakon Prvog svj. rata, za područje Kastavštine, koje je ostalo u Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca, uspostavljena je Apostolska administratura Kastva te je 21. siječnja 1924. administratorom imenovan senjsko-modruški biskup dr. Josip Marušić.

Nakon završetka Drugog svjetskog rata, uspostavljena je apostolska administratura, kojom je upravljao Karel Jamnik, jelšanski župnik i trnovski dekan, a potom krčki biskup Josip Srebrnić. Slovenski dio Riječke nadbiskupije predan je 3. kolovoza 1951. godine na upravu ljubljanskome biskupu. Senjsko-modruški biskup Viktor Burić preuzima 20. siječnja 1952. godine upravu hrvatskog dijela Riječke biskupije. Apostolska administratura Kastva priključena je hrvatskom dijelu Riječke biskupije 24. veljače 1964. godine.

Zapleteno crkveno pitanje bit će riješeno Apostolskom konstitucijom 27. srpnja 1969. godine kad je hrvatski dio Riječke biskupije spojen sa Senjsko-modruškom ili Krbavskom biskupijom te je utemeljena Riječko-senjska nadbiskupija, a Rijeka postala sjedištem metropolije kojoj su pripali Krčka i Porečko-pulska biskupija. Modruška ili Krbavska biskupija prestala je tada postojati.

Kišne šume Amazonije - najveća dragocjenost Brazila

Brazil je zemlja velikih zemljopisnih i klimatskih razlika, znana po čuvenom karnevalu u Riju, futurističkoj arhitekturi njena glavnog grada i kao prvi svjetski izvoznik kave.

Piše: Alojzije Frković

Sraz dviju nogometnih reprezentacija Brazila i Hrvatske, nakon ceremonijala otvaranja svjetskog nogometnog prvenstva na stadionu Morumbi u Sao Paulu 12.lipnja, gledat će putem malih ekrana praktički cijeli svijet. Ime Hrvatske spominjat će se u uvodnim emisijama televizijskih i radijskih postaja svijeta. Zanemariv će biti broj onih koji tih dana neće opetovano spominjati ime - Croatia, poželjeti bolje upoznati našu zemlju, pronaći je na zemljovidu, saznati nešto više o njenoj prošlosti i kulturi. Jednom riječju svi će pričati o Hrvatskoj.

Svojom duljinom od 6400 km i porječjem od 7 milijuna četvornih kilometara Amazona je vodom najbogatija rijeka u svijetu.

I pored činjenice da nas do početka svjetskog prvenstva dijele puna dva mjeseca, neće biti na odmet podsjetiti se na ovu najveću i najrazvijeniju zemlju Južne Amerike, koja je sa svojih 8,5 milijuna četvornih kilometara površinski 150 puta veća od Hrvatske! Brazil je zemlja velikih zemljopisnih i klimatskih razlika, znana po čuvenom karnevalu u Riju, futurističkoj arhitekturi njena glavnog grada i kao prvi svjetski izvoznik kave. Brazil leži na Atlantskom oceanu i obuhvaća cijeli istočni dio te većinu unutrašnjosti južnoameričkog kontinenta. Sastoji se od triju velikih cjelina: Amazonske nizine i Gvajanskog visočja na sjeveru, te Brazilskog visočja na istoku i jugu. Iako broj stanovnika prelazi 184 milijuna to je, ako izuzmemo široki obalni pojas s gradovima poput Sao Paula (9,9 mil.st.), Rija de Janeiroa (5.9 mil.), Salvadora (2,4 mil.) i dr. rijetko naseljena zemlja. Glavni je grad Brasilia (2,02 mil.) udaljen 650 km od atlantske obale.

Uskladu s tematikom naše rubrike ostatak prostora posvetit ćemo jednoj od posebnosti Brazila, čuvenoj Amazoniji, velikom pejsažnom šumskom području u porječju rijeke Amazone u sjevernom dijelu zemlje. Svojom duljinom od 6400 km i porječjem od 7 milijuna četvornih kilometara Amazona je vodom najbogatija rijeka u svijetu. Zahvaljujući redovitim godišnjim poplavama (tu kiše padaju tijekom cijele godine) i taloženju poplavnog mulja, u tom „zelenom moru" rastu čuvene tropske kišne šume s gotovo četiri tisuće vrsta drveća i grmlja, najveće obnovljivo prirodno bogatstvo ne samo Brazila nego i svijeta. Sve do 1973.g., kad je dovršena današnja Transamazonika, poznata cesta kroz prašumu, te su šume pokrivale golemi prostor od ušća Amazone u Atlantski ocean do podnožja Anda. Danas, na žalost, njihova se površina iz godine u godinu sve više smanjuje. Računa se da se u posljednjih četvrt stoljeća zbog enormnih sječa njihova površina godišnje u prosjeku smanjivala za 13.000 četvornih kilometara! Prema crnim prognozama, ako se taj trend i dalje nastavi, tropske brazilske šume će posve nestati tijekom sljijedeća dva desetljeća. Nestankom amazonskih šuma nestaju pluća svijeta.

Koliko za sam Brazil, ali i za cijeli svijet, znače šume Amazonije rječito govori i brazilska zastava. Na osnovnom pravokutniku dominira zelena boja - simbolizirajući bogatstvo šuma, a žuti romb - prirodna bogatstva.

Program spolnog odgoja: Tiha revolucija s antropološkim predznakom?

Na Teologiji u Rijeci 14. ožujka održan je Znanstveni simpozij s temom: "Program spolnog odgoja: Tiha revolucija s antropološkim predznakom?"

„Nakon iscrpljujućih i često površnih i demagoških rasprava i polemika oko problematike zdravstvenog i spolnog odgoja u Hrvatskoj, Teologija u Rijeci želi tom pitanju prići sa stajališta činjenica, struke i znanosti", objasnili su organizatori pripremajući simpozij. Cilj je osvijetliti ne samo problem, nego i pozadinu cijele problematike. Radi li se o odgoju koji obećava zdravu i društveno korisnu budućnost djece i mladih? Jesu li opravdane sumnje da iza svega stoji promocija tzv. gender ideologije? Koja je alternativa aktualnom programu navedenog odgoja te kakve izazove i perspektive taj odgoj predstavlja za hrvatsko društvo i Crkvu u bliskoj i daljnjoj budućnosti pitanja su na koja se na skupu želi pristupiti s teološkog, znanstvenog, etičkog, pastoralnog i pedagoškog stajališta. Ne zanemaruje se ni područje politike, medija, odgojno obrazovnih institucija i svih onih područja koja imaju značajan utjecaj na formiranje kurikuluma cjelovitog odgoja djece i mladih.

Skup je ispred Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, pozdravio Darko Tot koji je jedan od članova Povjerenstva za Zdravstveni odgoj. Istaknuo je kako je ovo prilika da se čuje stav katoličkih intelektualaca, ali i kako u hrvatskom društvu nedostaju stručne javne rasprave, a znanstveni simpozij na riječkoj Teologiji svakako je jedna od njih. Prvi dio programa donio je predavanja o činjenicama vezanim uz program spolnog odgoja, dok je u drugom dijelu naglasak na kršćanskom vrednovanju spolnog odgoja sa stajališta kršćanske etike. O medijskom pristupu problematici spolnog odgoja kritički je govorio Zlatko Miliša s Filozofskog fakulteta u Osijeku upozorivši da mediji nigdje ne spominju činjenicu da Zapad obitelj gura u povijest i da se u središtu sublimirajućih poruka koje se nalaze u programima za djecu u središtu nalazi seks i nasilje. Upozorio je kako ne postoji nikakva zaštita djece u medijima te da je pod hitno potrebno uvesti odgoj za medije.

Roditelji nemaju mogućnost izbora

Govoreći o trećem pokušaju da se program spolnog odgoja uvrsti u školski sustav, dr. Vladimir Dugalić s Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Đakovu je naglasio kako je riječ o nametnutom svjetonazoru. „Prvi pokušaj bio je početkom 2000. godine kroz programe „Teen STAR" i „Memoaids", drugi 2006.-2007. s GROZD-ovim program i onim Foruma za slobodu odgoja i iz te perspektive ovo danas je korak unatrag jer roditelji nemaju mogućnost izbora." Prema mišljenju predavača, nametnut je jedan svjetonazor što do sada nije bio slučaj. S obzirom na sadržaj kurikuluma, upitna je količina odgojnih elemata u istom, upozorava Dugalić. „Ne možemo se oteti dojmu da je taj sadržaj i način izvođenja nastave vrlo siromašan. Ne želim nijekati dobre namjere onim autorima koji su išli jednim praktičnim pristipom 'kad već ne možemo spriječiti mladima da žive kako žive, ajmo umanjiti štetu', međutim pristup koji

„Uzimajući u obzir nepremostive razlike između onog što ovaj program vrijednosno i svjetonazorski nudi i onoga što predstavlja znanstveni, kulturološki, religijski, etički i svaki drugi konsenzus ovoga društva, postavlja se ključno pitanje: postoji li mogućnost odgojnog kompromisa između nametnutog i očekivanog, kada već ne postoji mogućnost programskog izbora?", rekla je Ksenija Rukavina Kovačević.

želi rješavati samo posljedice, a ne tražiti uzroke tog ponašanja, nije odgojni. Odgoj zahtjeva puno kompleksniju stvarnost tj. uključivanje cjelokupne osobe u taj proces odgoja, a ovdje imamo vrlo siromašnu antropološku podlogu koja čak naturalizira i biologizira cjelokupnu ljudsku spolnost i svodi cjelokupni odgoj na stjecanje određenih vještina i briga za zdravlje. „Sve je to presiromašno i premalo za odgoj za spolnu zrelost."

Govoreći o kršćanskoj antropologiji i kršćanskom stavu istaknuo je kako tu postoje određene 'rezerve' prema tom programu, osobito prema reduciranoj odgojnoj dimenziji i reduciranoj antropologiji i tom popisu predavač dodaje i redukciju na stjecanje samoodređenih vještina. „Smatramo da treba ostaviti mogućnost izbora roditeljima i da je trebalo dopustiti, ako se već ovaj program ne može modificirati, da se barem pruži još jedan program koji bi imao sveobuhvatnu odgojnu dimenziju, a za one koji su vjernici, da bude u duhu kršćanskih svjetonazora." Dodaje kako je spolnost važna za svaku osobu i da je riječ o specifičnom načinu postojanja koje zadire u samu srž osobe. Ona je sastavnica naše socijalizacije i naše komunikacije, istaknuo je. „Ona je i faktor naše reprodukcije i prenošenja života. Mi bismo rekli - ona je dar Božji koji čovjeku pomaže da se ostvari u svim svojim dimenzijama. Zato ovaj program ne nudi onu širinu koju bi trebao i vrlo je reduciran samo na neke segmente i mislim da neće polučiti željene rezultate", zaključio je Dugalić.

Nasilna zamjena odgojnih subjekata

„Činjenica je da niti jedan obrazovni program dosada nije pobudio toliko agresije i totalitarističkog nadmetanja među različitim interesnim skupinama koliko program zdravstvenog/spolnog odgoja u školi", rekla je predstojnica Katehetskog ureda Riječke nadbiskupije Ksenija Rukavina Kovačević. U nastavku je istaknula kako suvremene tendencije u tumačenju djetinjstva ističu da djeca u modernom društvu pripadaju privatnosti obitelji koja se smatra utočištem od opasnosti koje postoje u društvu. „A jedna od društvenih opasnosti jest i nasilna zamjena odgojnih subjekata kada državna/civilna vlast ulazi u obiteljski odgojni prostor, oduzima roditeljima njihov vrijednosni i svjetonazorski suverenitet i postavlja svoj kao društveni imperativ i zakonsku normu, što se dogodilo i u našemu društvu uvođenjem ovakvoga programa", upozorila je.

Obitelj odlazi u povijest

Zlatko Miliša s Filozofskog fakulteta u Osijeku upozorio je da mediji ne spominju kako Zapad obitelj gura u povijest i da se u središtu sublimirajućih poruka koje se nalaze u programima za djecu u središtu nalazi seks i nasilje.

Govoreći o krucijalnim problemima aktualnog programa oni su primarno antropološke i svjetonazorske naravi. Bilo kakav pedagoški dijalog s ovakvim naturalističkim programom da bi imao konstruktivno rješenje (realno prihvatljivo za sve odgojne čimbenike u tom odgojno-obrazovnom lancu) on mora primarno krenuti od antropoloških postavki i znanstvenog konsenzusa, rekla je Rukavina Kovačević. „Uzimajući u obzir nepremostive razlike između onog što ovaj program vrijednosno i svjetonazorski nudi i onoga što predstavlja znanstveni, kulturološki, religijski, etički i svaki drugi konsenzus ovoga društva, postavlja se ključno pitanje: postoji li mogućnost odgojnog kompromisa između nametnutog i očekivanog, kada već ne postoji mogućnost programskog izbora? Ako ne postoji ni ta najniža razina pluralističke svijesti, onda je teško povjerovati u opravdanost svih postavljenih ishoda srodnog eksperimentalnog programa Građanskog odgoja i obrazovanja koji taj isti sustav i to isto društvo predstavlja u pluralističkom duhu građanskih sloboda i prava."

Predstojnica Katehetskog ureda izložila je neke programske smjernice za osnovnu i srednju školu koje bi mogle ovaj program učiniti donekle prihvatljivim s antropološkog i odgojnog stajališta, no ipak je naglasila da bi najbolje pedagoško rješenje bilo uvođenje izbornog programa. U raspravi koja je uslijedila predstojnica je ujedno postavila Darku Totu, predstavniku nadležnog ministarstva, nekoliko pitanja glede neujednačenih procesualnih kriterija pri uvođenju paralelnih programa Zdravstvenog i Građanskog odgoja i obrazovanja, kao i programskog degradiranja teme braka i obitelji u oba programa u korist obrade teme istospolnih zajednica i rodne ideologije.

Helena Anušić

Formacija mladih svećenika

Seminar o ispovjedničkoj službi svećenika predvodio je isusovac dr. o. Ivan Fuček, duhovnik, ispovijednik i profesor moralne teologije

Mladi svećenici iz 4 (nad)biskupije Riječke metropolije okupili su se na redovitom seminaru trajne formacije od 26. do 28. ožujka u Domu pastoralnih susreta u Lovranu. Seminar o ispovjedničkoj službi svećenika predvodio je isusovac dr. o. Ivan Fuček, duhovnik Biskupijskog misijskog sjemeništa u Puli, a organizirao ga je Metropolitanski pastoralni institut. Predavanja je temeljio na knjizi koju je objavio pod naslovom „Ispovjednik i pokornik: moralno-duhovni aspekti". Predavanja su u prva dva dana razmatrala sakrament ženidbe, koje je njegovo sakramentalno i duhovno značenje te moguće manipulacije koje postavljaju izazov za kršćansku antropologiju. Posljednje predavanje odnosilo se na konkretnu ispovjednu praksu.

Nadovezujući se na temu bračnog života i obitelji dr. Fuček je svećenike podsjetio i na izvanrednu sinodu biskupa koju je papa Franjo sazvao za listopad ove godine. Sinoda će biti posvećena upravo obiteljskim pitanjima, promjenama i teškoćama s kojima se obitelji susreću u suvremenom svijetu. „To što je papa sazvao izvanrednu sinodu upravo s ovom tematikom dovoljno govori koliko je situacija teška." Objasnio je da se redovita sinoda biskupa održava svake tri godine, tako da će se i u 2015. godini sastati odabrani biskupi iz svih krajeva svijeta. „Uloga sinode je pomoć papi po pitanjima rasta vjere i ćudoređa te općenito o po pitanju položaja Crkve u svijetu. Sama po sebi ne može donositi promjene i odluke, to može samo papa, ali pomaže pri donošenju odluka.

„Crkva tako pokazuje da je živi organizam, da stalno razmatra što se događa u svijetu, u kakvim uvjetima i okolnostima navješćuje evanđeosku poruku. Crkva i u suvremenom svijetu ima snage biti jamac ljudskih i kršćanskih vrednota. Ona se može i treba prilagoditi suvremenom čovjeku, ali ne u onome što se odnosi na nauk koji temelje ima u evanđelju. Nauk objave Crkva nema pravo mijenjati", objasnio je p. Fuček svećenicima.

Zajedništvo sa svojim mladim svećenicima pokazali su i njihovi biskupi i generalni vikari, riječki nadbiskup Ivan Devčić, gospićko-senjski Mile Bogović te porečki i pulski Dražen Kutleša koji su sudjelovali na susretu, molili sa svećenicima i predvodili euharistijska slavlja.

Sportom do zdravog srca

Priredio: dr. Ivan Host

Poražavajuća je činjenica da se samo dvadesetak posto naših sugrađana redovitije bavi nekim oblikom sporta. To čudi jer je većini poznato koliki je značaj redovite fizičke aktivnosti za zdravlje i dobro osjećanje.

Velika većina naših sugrađana oduševljena je sportom. Očekuje se početak svjetskog prvenstva u nogometu Brasil 2014. i utakmica otvaranja - Hrvatska protiv Brazila - Vatreni protiv velikog Brazila uz to i domaćina - utakmica koju će pratiti čitav svijet. Tu su i olimpijade, sva moguća svjetska i europska prvenstva - preko tjedna liga prvaka a vikendom utakmice prve lige. Sve se to redom prati ispred TV ekrana - ne propušta se nijedna utakmica. Po mogućnosti iz fotelje uz čips i pivo. Znamo sve o omiljenim klubovima i reprezentaciji - znamo sve o utakmicama i metodama treninga, no nažalost samo rijetki to svoje teoretsko znanje pretaču u praksu.
Rijetki se redovito bave sportom i/ili tjelovježbom.
Zato ne čudi kada se upozorava da su bolesti kardiovaskularnog sustava (bolesti srca i krvnih žila) u nas najveća opasnost za zdravlje.

Manje kretanja = više bolesti

Poražavajuća je činjenica da se samo dvadesetak posto naših sugrađana redovitije bavi nekim oblikom sporta. To čudi jer je većini poznato koliki je značaj redovite fizičke aktivnosti za zdravlje i dobro osjećanje. Manjak kretanja je uz pušenje, prekomjernu tjelesnu težinu, povišen krvni tlak, povišene masnoće u krvi i stres jedan od glavnih riziko faktora za razvoj bolesti kardiovaskularnog sustava (bolesti srca i krvnih žila). Veliki broj starijih osoba misli da u njihovoj dobi više nema smisla trenirati. No to je potpuno pogrešno. Jer nikada nije kasno učiniti nešto za poboljšanje svoga zdravlja. Ipak oprez – stariji bi prije aktivnijeg baljenja sportom trebali otići svom liječniku na detaljan pregled. Pregledom se mogu utvditi eventualni rizici, te utvrditi granice opterećanja tijekom treninga.

Isto tako nije dobro u sportu pretjeravati kako bi se na brzinu povratila izgubljena kondicija. Zbog takvog neprimjerenog opterećenja organizma može doći npr. do raznih povreda mišića i zglobova ili do problema sa krvotokom. Sportska aktivnost mora pružati radost i zadovoljstvo, a ne biti opterećenje. Postizanje vrhunskih rezultata izaziva stres, a baš njega se želimo rješiti bavljenjem sportom. Pogrešno misle i oni koji smatraju da se s više sporta postiže puno više zdravlja. Samo pojedinom organizmu dobro prilagođenim treningom mogu se optimirati struktura i funkcija organa. Zato sport mora biti pravilno doziran. Pravilo je da pretjerana aktivnost može štetiti, da umjerena aktivnost ima pozitivno djelovanje, a da manjak aktivnosti vodi do bolesti.

Maksimalno dozvoljeno opterećenje se izračunava formulom „180 – godine života = maksimalni puls koji smijemo dostići tijekom opterećenja“. Po toj formuli puls pri opterećenju u pedesetogodišnjaka ne smije prijeći 130 („180 - 50 =130“). Ako puls prijeđe ovu vrijednost to znači da je organizam preopterećen i da treba smanjiti intenzitet aktivnosti ili se odmoriti. Napominjem da posebno osobe sa kroničnim bolestima moraju biti vrlo oprezne i umjerene pri vježbanju. Preporučam da vježbaju samo uz nadzor i/ili po savjetu svog liječnika. Bavljenjem sportom mogu se bolesti kardiovaskularnog sustava u značajnoj mjeri spriječiti ili ublažiti. Zato iskoristimo lijepo proljetno vrijeme i izađimo na svježi zrak.

Važna je redovitost

Zato je bolje redovito i umjereno trenirati po pola sata dnevno, nego jednom na tjedan (vikendom) dva do tri sata trenirati do iznemoglosti. Pozitivno djelovanje treninga je kod redovitog bavljenja sportom nemjerljivo veće. Važna je i vrsta sporta kojom se bavite. Najbolji sportski program je onaj koji podjednako opterećuje i razvija čitavo tijelo, onaj koji održava srce i žile zdravim i potiče pravilno disanje i mijenu tvari. Tako pozitivno djelovanje imaju hodanje i šetnje, lagano trčanje (jogging), vožnja bicikla i plivanje. Ovim aktivnostima se mogu baviti i starije osobe. Osim toga na mišićno-skeletni sustav uključujući i zglobove povoljno djeluju i tjelovježba i istezanje. Ove aktivnosti osim toga poboljšavaju pokretljivost i kordinaciju pokreta.

Kod svake aktivnosti je važna duljina opterećenja. Svakom organizmu je potrebna faza prilagodbe dok se ne navikne na nova opterećenja. Vježbanje nebi smjelo biti kraće od pet minuta ali niti duže od 45 minuta - sve ovisno o fizičkim predispozicijama i dobi. Kod mlađih trening bi maksimlano smio trajati oko 45 minuta, kod četrdesetgodišnjaka oko pola sata, a kod šesdesetgodišnjaka i starijih dosta je i dvadesetak minuta treninga. Ako se netko nije duže vrijeme bavio sportom treba početi sa pet minuta i polako produžavati opterećenje do željenog vremena.

Trčanje bez teškog disanja

Koliki je intenzitet opterećenja kod ovih sportova najviše ovisi o brzini. Brzina nesmije biti tako velika da se čovjek brzo umori. Naprimjer kod trčanja brzina mora biti takva da bez problema možete pričati dok trčite a da se pri tome ne zapušete. Da bi sami odredili pravi intenzitet aktivnosti postoji jednostavan način. To je mjerenje pulsa. Puls je odraz frekvencije srca (broj srčanih otkucaja tijekom jedne minute). Puls je dobar pokazatelj koliko je srce opterećeno. Ako je puls prebrz znači da je organizam preopterećen. Puls se najbolje može mjeriti na lijevoj ruci u području ručnog zgloba na strani palca (radijalna arterija) i to sa desnim kažiprstom i srednjim prstom. Broji se broj pulsnih otkucaja na 15 sekundi – pa se dobiveni broj množi sa četiri - i tako se dobije puls.

IZGOVORENE I PJEVANE RIJEČI U LITURGIJI

U ovom broju objasnit ću na koji način se može izgovarati riječi ili određeni tekst, te kako nastaje pjevana Riječ u liturgijskom slavlju.

Priredila: Andrejka Srdoč

Francuski glazbenik o. Josepha Gelineau SJ, objašnjava svijet zvučnosti ili akustike u liturgijskom slavlju te kako se zvuk razvija od govorenja, preko kantilacije sve do nastanka glazbe. Izgovorene riječi mogu biti:

Šaptane molitve Šaptanje proizlazi iz ljudske nutrine: kao jecaj, ili dobar osjećaj, ili kao molitva. Na primjer: molitva krunice individualno ili u grupi. Sva osjećajnost, te funkcije mozga i mišića u tom trenutku usmjerena su na usta gdje se riječ izgovara i ujedno „pojede". Molitva se ostvaruje i duboko ulazi u nas kad je izgovorimo ili izrazimo. Najljepši primjer na svetoj misi je kada svi vjernici mole na pol glasa molitvu Oče naš. Usvajajući riječ, svatko može postići duboki mir i produhovljenje.

Spontane riječi Kada se mora „nešto reći" pred svima, često se dogodi da pojedinci nenamjerno i nesvjesno govore na jednom svečanom tonu. Izražavaju se prirodno i spontano i usmjereni su samo na prenošenje poruke.

Javno govorenje U trenutku kad pojedinac čita tekst ili izgovara molitvu pred pukom, preuzima na sebe jednu važnu ulogu, te njegov glas mijenja registar i jačinu govorenja. Ako to ne učini, ne izvršava dobro svoju ulogu.

Određene zajedničke molitve (Slava, Ispovijest vjere, itd.) kako bi se dobro izvodile, vjernički skup mora naći jedan zajednički ritam i ton, u suprotnom molitve mogu postati bezlične, a-ritualne, pa čak i nepodnošljive.

Riječi na „tonovima"- Poklik U svim svojim formama, od jecanja (aj!), do poklika (hura), od jadikovanja (jadan ja!), do ovacija (bravo!) poklik ili krik je prva manifestacija jačine jednog tona na određenoj riječi, koji ujedno ima svoj ritam i zvuk upotrebljavajući udah i glas.

Ponekad je zvuk produljen: Jadan ja-a-a! Ponekad je riječ ritmički podijeljena i ponavlja se: Bra-vo! Bra-vo!.

Spontani, individualni ili zajednički poklik, često nalazimo u molitvenim grupama ili u slobodnijim obredima, dok je u redovitim liturgijskim slavljima rjeđi slučaj.

Poklik je u kršćanskom slavlju često u upotrebi i to su npr. Amen, Aleluja, Maranathà koji su ostali neprevedeni, u svom originalnom jeziku. Isto tako to može biti Kyrie eleison.

Formule na hrvatskom jeziku odnose se prije svega na odgovore na svećenikove pozdrave i vjerničke molitve. Što se živahnije izgovaraju ovi zazivi, tim više se dokazuje istinsko sudjelovanje vjernika.

Proklamacija Proklamacija ima zadaću prenijeti neku poruku ili informaciju na što jasniji i efikasniji način.

Riječi u ovom slučaju imaju jako važnu ulogu. „Ton" koji prati te riječi još ih više pojačava.

Moglo bi se reći da se radi o riječima koje su u liturgiji obredno strukturirane.

Kroz cijelu povijest liturgije, proklamacije je obično prenosio đakon: "Idite u miru"; ili „Katekumeni, izađete! nakon službe Riječi; „pružite mir jedni drugima" prije pričesti, „Pažnja, tišina!" prije euharistijske molitve, itd.

Jedna od važnih proklamacija đakona je i vjernička molitva, a vrhunac postiže u vazmenom hvalospjevu „Exultet".

Danas su ovi proglasi u liturgiji podijeljeni na različite službenike. Predsjedatelj liturgijskog slavlja, okupljenim vjernicima u Gospodinu objavljuje "Gospodin s vama" ili sa sličnim formulama, zatim objavljuje „Tajna vjere" u euharistiji i sve druge formule blagoslova nad kruhom i vinom, nad vodom i narodom. Vrhunac svih proklamacija je prefacij u kojem se izgovaraju posvetne molitve nad misterijem koji se slavi.

Upravo ton na kojem se izgovaraju ove proklamacije, razlikuje ih od ostalih obrednih riječi.

Kratke proklamacije pjevaju se najčešće na dva ili tri stupnja („Gospodin s vama" - „Idite u miru"). One razvijenije melodije, kao što su litanije, upotrebljavaju modele vrlo slične kantilaciji.

Kantilacija U kršćanskoj tradiciji kantilacija je najvažniji način pjevanja u liturgijskom slavlju. U kantilaciju spadaju sve molitve i čitanja koja se izvode na posebnom tonu.

Kantilacija se razlikuje od običnog pjevanja melodije, jer najveću ulogu ima pjevana riječ koja zadaje određeni ritam i intonaciju recitativa. U židovsko - kršćanskoj tradiciji, kantilacija je karakteristična kada se pjeva neki tekst iz Biblije.

nastavak slijedi

Tri su dijela pjevanih tekstova u liturgiji: biblijska čitanja, molitve i psalmodija.

Biblijska čitanja. U svim kulturama, javna čitanja su se izgovarala na jednom određenom tonu, recitirajući ili pjevajući. Naročito što se tiče Biblije u židovsko-kršćanskoj tradiciji. „Onaj koji čita Riječ Božju bez kantilacije, kaže Mishna, čini idolopoklonstvo." U različitim epohama, kulturama i stupnjevima svečanosti upotrebljavali su se tonovi, neki više recitirani, a drugi pjevani na jednom tonu. U našoj zapadno evropskoj kulturi, razlikuje se recitiranje od pjevanja. Stoga se kantilacija smatra kao pjevanje. Međutim u većini kultura postojali su određeni tonovi javno izgovorenih riječi, što je kod nas nešto između recitiranja i pjevanja. Za nas je važna kantilacija, ali ne kao pjevanje nego kao javno izgovorena sveta riječ „parola sacra pubblica". Ako recitativ ima previše razvijenu melodiju, može ugušiti Riječ.

Molitve. Posebnost molitava (zborna, darovna, popričesna i dr.) u liturgijskom slavlju opravdavaju kantilaciju u liturgijskom slavlju.

Psalmodija. Zbog svoje poetičke strukture, psalmi se pjevaju. O tome ću govoriti više o pripjevnom psalmu u službi Riječi.

Iz prošlosti Rijeke

RIJEČKA OBALA RIVA

U prošlosti je Rijeka bila izgrađena kao važna luka. Tako je uz obalu, koja je bila nasipana, izgrađena gradska ulica s velikim zdanjima. Tako je, kao središte uprave pomorstva, niknula monumentalna palača "Jadran", potom zgrada Općine Rijeka pa kuća "Rinaldi", do nedavno "Croatialinea". Nicale su i stambene zgrade sve do veličanstvene palače poput "Palazzo modelo" u kojem se danas nalazi talijanski konzulat.

Sjećam se jedne zanimljivosti. Do kuće "Rinaldi" nalazila se jedna stambena kuća s mnogo dućana i poznatom mesnicom "Giustini". Prilikom bombardiranja Grada 1943. god. vlasnik te misnice, moj dobri znanac, pokušao se spasiti na način da se sakrio u hladnjak, međutim tu je ostao zatočen i preminuo.

Na mjestu gdje se danas nalazi robna kuća "RI" mnogo je godina bio park. Puno se toga promijenilo. Svaka je generacija ostavila traga. Što će o nama pričati buduća pokoljenja, kakav ćemo im grad ostaviti u zalog ovisi već danas o svima nama i o svakome ponaosob.

Maks Peč

Korizmeni put

Gospodine... sloboda...to je ono što nam Ti daruješ kada nam udjeliš svoj mir... ona je spoznaja mira i nade koja se nalazi u nama samima, u našem bitku i nije ovisna o vanjskim prilikama, situacijama... ljudima i njihovim odnosima.

Mir dolazi iz spoznaje da je naša duša besmrtna i pozvana na vječni zivot... i kada prestane biti zarobljena potrebama tijela ona živi radost, mir i zadovoljstvo... jer potrebe tijela kada se zadovoljavaju... one traže to stalno iznova i u sve većem intezitetu, a to nije uvijek ostvarivo... i od tuda se javlja tuga, tjeskoba, depresija, bol koja stvara i fizičku bol... pa i samu bolest.

Tako se sve vrti u krug.... dok u samom valu patnje ne dođeš do dna.... ne podigneš pogled prema križu i vidiš osobu Bogočovjeka koji je prošao svu patnju i bol ovoga svijeta.... ostao u miru... i u ljubavi prema svakom od nas bez obzira koliko smo ga povrijedili žrtvuje svoj život za nas... da nam pokaže Put... kako cemo izaci iz svojeg ega... koji zarobljuje naše tijelo,razum,... koji sreću, mir i zadovoljstvo spoznaje samo pomoću osjetila.... naslađujući se naravnim ili nadnaravnim osjetilnim nasladama... i tako mogu ostati u svome egu koji ne pruža mir...nego traži "još i još".

U trenutku kada razum stavimo po strani..... kroz bol... duša tada sama izlazi na put...lišena svih prepreka..... nenavezana na nikoga i ništa.... svijesna svojega izvora iz kojeg je nastala...putuje sama Stvoritelju.

Stanice na tom putu su bljeskovi sreće, zadovoljstva i ljubavi koje nam dolaze s dvije strane... dobre da nas utvrdi na putu... i lose da nas zarobe i zadrze na zemlji smrtnoj. To je trenutak kojeg treba spoznati... i odreći se takvog zadovoljstva. To je nabolniji dio puta duše, ali bol je jedini put kojim stvoritelj svoje dijete vraca kuci u zagrljaj svet.

Bol je znak ropstva iz kojeg si otrgnut... i rana boli dok ne zacijeli. Osoba koja se nije zarobila nekim od smrtnih grijeha od kojih nas Krist ne može osloboditi jer su proizvod naše volje koja nam je darovana... ta osoba ne proživljva bol i patnju na putu Istine do Boga... Ljubavi Svete.

Ivanka Lakota

NAMA TREBA MIR

Nama treba Miir
u duši, u srcu.
Jecaji su glasni,
a sati su kasni.

Jutro?
Jutru treba Mir
i vrijeme buđenja,
malo Sunca, malo Neba.
Svijetu MIR treba,
a zamka, neumorna vreba.

Još prostora i vremena ima
ispod Sunca, ispod Neba.
Prijatelji, prijatelji...!
Mir Uskrsla jutra nama treba!

Ne pitajmo zašto.
Ne trgujmo mirom!

Jecaji su umnoženi,
a nismo ni bez uma
ni bez razuma.

Sve te ispuhane galame
zarad obilja dolje,
u propast vode.
O Bože, milostivi!
Žedne galamdžije kao da ne znaju
i ne vide put do vode!

MIR treba nama!
A galama?
Galama neka vene sama.

Mirom mira neka jutro diše.
A slijepa galama?
Bez našeg pljeska brže izdiše.

Miljenka Koštro

SLUTIM.

U luku,
u pinci,
u pisanicama,

u aleluji,
u jutru,
u trešnji,
u zraku-

u uskrsnom jutru.

To želim gledati, i čuti, i dodirivati !
I da mi se poput meda spušta niz grlo,
ispunja cijelo tijelo,
da trudnim, rađam, i rastem
-sve u jedan tren!

-radosti prepuna.
Uvijeke.

V. D.

Maestro Dušan Prašelj u Ronjgima

Nedjeljni koncert

Čarobno predvečerje i suton u Ronjgima pomiješan s mirisima proljeća slutili su da će i večer biti posebna. Pa kako i nebi bila kad su u organizaciji Ustanove "Ivan Matetić Ronjgov" nastupila tri zbora. "Jeka Primorja" /dirigent: Igor Vlajnić/, "Ronjgi" /dirigent: Darko Čargonja/ iz Rijeke i "Srećko Kumar"/dirigent :Aleksander Sluga/ iz Kojskog a sve kako bi se na dostojan način promoviralo još jedno notno izdanje maestra Dušana Prašelja. O njegovom je radu napisano mnogo lijepih riječi ali nikad nije naodmet još jednom reći što ime Dušana Prašelja znači za naš kraj, što njegovo stvaralaštvo tako čvrsto prožeto istarskom ljestvicom znači našem širem zavičaju. Način na koji spaja tradiciju i talent povezujući ga s učenjem Ivana Matetića Ronjgova uvijek iznova izaziva oduševljenje. Njegove "male sive stanice" i danas su dovoljno znatiželjne da nas još uvijek iznenađuje načinom kojim svoju neiscrpnu energiju pretvara u notne zapise.

Uvodnu riječ o njegovu autorskom opusu dala je dr. Marija Riman istaknuvši da je "Pasija" praizvedena u crkvi sv. Ane u Voloskom. Riječki oratorijski zbor je pod dirigentskom palicom autora ovo je djelo izveo još dva puta i to jednom u Baški a jednom u Zagrebu u crkvi sv. Katarine /u okviru festivala "Pasionska baština"/.

Kao solist je uz zbor nastupila Nina Kovačić a umjesto baritona Bojana Šobera koji je u zadnji čas otkazao nastup solistički part Isusa Krista pjevao je sam maestro Prašelj. Njegova nadahnuta interpretacija Isusa bila je toliko emotivna da se činilo kako i Sunce čeka zalaz za Učku kako bi ukupan dojam bio još upečatljiviji. Završio je svojom duhovitom izjavom, "u životu sam bio sve osim Isus Krist".

MPZ "Ronjgi" su izveli Prašeljeve skladbe "Molitva" iz "Bašćanske ploče", koral "Salve regina" iz "Trsatskog spomena"/solist: Daniel Jurišević/ uz klavirsku pratnju Tanje Butković Verzon.

Gostujući zbor iz Kojskog, jedinog slovenskog zbora koji pjeva istarske pjesme izveo je/ uz pratnju violončelista i dirigenta Aleksandera Sluge, klavirsku pratnju Bensa Elise i uz solista Slade Fabijana/ dvije koroške narodne pjesme koje je za njihov zbor priredio maestro Prašelj. Voditelj i recitator cjelovečernjeg programa bio je Vlado Pernić.

Prije završetka još jednog druženja u Ronjgima maestro se zahvalio zborašima i njihovim dirigentima s kojima je dugo godina radio podijelivši im primjerke novih notnih zapisa. Kaže se da "šećer dolazi na kraju" pa su tako svi zborovi zajedno uz klavirsku pratnju Nine Kovačić, dvije violinistice - Clare Bensa i Danijele Maras Mendiković te violončela - Aleksandera Sluge i Davida Stefanuttija izveli "Ave Mariju". Maestro Prašelj nas je još jednom usrećio svojim nadahnutim dirigiranjem a još je jedna "škura nojcica" tiho na zemljicu le-gla.

Dragan Karlo Došen

Crkva želi komunicirati

U ponedjeljak 24. ožujka u dvorani Nadbiskupskom domu u Rijeci predstavljene su dvije knjige: „Teološki govor o Duhu Božjem" dr. Nele Veronike Gašpar i „Crkva i svijet medija" dr. Jerka Valkovića. Predstavljanje je organizirala Teologija u Rijeci, a o djelu su govorili dr. Josip Grbac i dr. Richard Pavlić. Moderatorica tribine bila je dr. Veronika Reljac dok je u glazbenom dijelu nastupio Nadbiskupijski zbor pod ravnanjem Giovannija Geracija.

"Knjiga autorice Gašpar dogmatske je naravi a bavi se pitanjem trinitarne teologije, odnosno pneumatologije što otkriva i sam naslov.", rekao je Pavlić. Dodao je kako se u podnaslovu 'Od vječnosti do čovječnosti' prepoznaje antropološka nota koja se na osobit način ističe u zadnjem dijelu knjige. Predstavljač je zaključio riječima autorice: "Kad bismo došli do božanskog iskustva, svetog života, moramo poći od iskustva u koje smo uronjeni samim svojim postojanjem, i dopustiti da u njega bude udahnut novi duh, Božji duh."

Važnost knjige dr. Jerka Valkovića je dvostruka, problematika kojom se bavi i trenutak kada je izašla, rekao je Grbac. "Današnji odnosi Crkve prema medijima u Hrvatskoj još uvijek su prilično nepoznati", rekao je govoreći o trenutku izlaska knjige i pritom istaknuo kako je u Hrvatskoj nedovoljno razvijena kultura medijskog komuniciranja i mnogi novinari su u svijet medija ušli zahvaljujući nekom senzacionalističkom tekstu. "Ova knjiga je važna za naobrazbu novinara, osobito onih koji promiču kršćanski svjetonazor." Dodao je da u Hrvatskoj ne postoji knjiga sličnog sadržaja.

Helena Anušić

Ogulin

Predstavljanje knjige Ivana Strižića „Ogulin u Domovinskom ratu"

U petak 28. ožujka u Ogulinu je predstavljeno kapitalno djelo novije ogulinske povijesti „Ogulinski kraj u Domovinskom ratu" autora Ivana Strižića. Dvije knjige s preko dvije tisuće stranica (prva knjiga događaji a druga dokumenti) u nazočnosti preko 400 uzvanika među kojima akademika, sveučilišnih profesora i ljudi iz javnog i crkvenog života predstavio je u ime nakladnika grada Ogulina njegov dogradonačelnik Tone Radočaj, jedan od ocjenitelja povjesničar dr. Josip Jurčević kao i sam autor Ivan Strižić. Nakladnik knjige je Ogranak Matice hrvatske Ogulin. O knjizi je prozborio i gospićko-senjski biskup Mile Bogović.

I sam povjesničar, biskup je Strižićev historiografski rad i napor nazvao spašavanjem povijesti pošto su nade mnogih da će se padom komunističkog sustava moći razobličiti sve krivotvorine koje je on proizvodio i da će se konačno dobiti sliku naše povijesti onakva kakva je ona bila, nisu ostvarile. Ta slika ne samo da nije dobivena nego joj se svakim danom stvaraju nove teškoće. S njima se bori današnji povjesničar kada želi pisati o vremenu komunističke vladavine na našim prostorima.

Zvonko Ranogajec

Gospić

Proslava Blagovijesti

Blagovijest kao naslovni blagdan gospićke katedrale Navještenja BDM svečano je proslavljen u Gospiću. Uz više (nad)biskupa Riječke metropolije i susjednih biskupija Blagovijest je predslavio pomoćni zagrebački biskup mons. dr. Ivan Šaško. Misi je prethodila svečana procesija u nazočnosti župljana u narodnim nošnjama, a uz brojne hodočasnike misi su nazočili ličko-senjski župan Milan Kolić, gradonačelnik Gospića Petar Krmpotić, saborski zastupnik Darko Milinović sa suradnicima te predstavnici policije vojske kao i čelnici brojnih ustanova.

Uz predvoditelja biskupa Šaška suslavili su zadarski nadbiskup i predsjednik HBK Želimir Puljić, riječki nadbiskup Ivan Devčić, mjesni biskup gospićko-senjski Mile Bogović, porečko-pulski Dražen Kutleša kao i brojni svećenici, kanonici, đakoni i bogoslovi. Biskup Bogović je najavio skoro obilježavanje Dana gospićkih žrtava 4. travnja uz želju za jače određivanje grada Gospića prema tom događaju. Isto je tako pohvalio predvoditelja slavlja biskupa Šaška za podršku pri izgradnji Crkve hrvatskih mučenika kao i unutarnjem uređenju gospićke katedrale koja će kao obnovljena biti posvećena 25. svibnja na 14. obljetnicu papine bule o osnutku nove Gospićko-senjske biskupije.

Biskup Šaško je uz pozdrave kardinala Bozanića Blagovijest nazvao susretom Božje i ljudske riječi te istaknuo važnost osluškivanja Božje riječi, dodajući kako "riječ postaje snažnom i znakovitom samo u onima koji poznaju okus šutnje". Osvrnuvši se na Božji izbor skromne nazaretske Djevice te na hrvatsku povijest, biskup je rekao: "Naši su stari u Gospiću podigli ovu crkvu Radosne vijesti, kojoj je Bog namijenio da bude majkom svih crkava Gospićko-senjske biskupije. Radosna i blaga vijest često je bila i ostaje osporavanom; njezini su znakovi uklanjani, pogrđivani, rušeni i paljeni. Ali ona ostaje biti središtem ljudskih života, nadahnućem po vjeri i pouzdanju koje obnavljamo osobito u euharistiji, ali i svaki put kada izgovaramo riječi molitve Zdravo Marijo. Toj je molitvi na stanovit način danas rođendan. Ali, ne samo njoj, nego predivnim plodovima koji su iznikli iz srca ljudi koji su ju usvojili i ugradili u svoje živote. Tako smijemo reći da bismo izbrisali velik dio hrvatske povijesti, ako bismo pokušali zanemariti sve ono tlo koje je natopila ta blagovijesna molitva." Dodao je da Bog u slavlju Blagovijesti otkriva svoje znakove, koje vjernici često zanemaruju, te istaknuo četiri otajstva koja čuvaju klicu Blagovijesti za našu Domovinu. Kao i Marija i mi moramo svoj put završiti vjerom uronjeni u otajstvo Božjeg utjelovljenja. Izabravši Mariju, siromašnu ženu iz Nazareta, a ne neku iz carske obitelji, Bog je pokazao da ne traži velike nositelje povijesti već nas male. Na kraju je naveo otajstva koja nas vode u radost, otajstvo stvorenosti i upućenosti na Boga, otajstvo Božje prisutnosti i poslužnosti, novog života djeteta i otajstvo blagosti koje je posebno značajno u današnjem vremenu dominacije grubosti, zaključio je biskup Šaško u propovijedi u Gospiću.

Nakon mise biskup Bogović upriličio je u ordinarijatu tradicionalno primanje povodom Blagovijesti.

Zvonko Ranogajec

Gospić

Sabor biskupa Riječke metropolije

U utorak 25. ožujka u Gospiću je u sklopu proslave naslovnog blagdana gospićke katedrale Navještenja BDM održan tradicionalni sabor biskupa Riječke metropolije. Predsjedao je riječki nadbiskup Ivan Devčić, nazočili su biskup domaćin Mile Bogović, porečko-pulski Dražen Kutleša, dok su odsutne biskupe Krčkog Valtera Župana i Šibenskog Ante Ivasa (Šibenska biskupija isto školuje sjemeništarce u Zadru i bogoslove u Rijeci) zamijenili generalni vikari Slavko Zec i Marinko Mlakić.

Raspravljana je problematika značajna za metropoliju, od sjemeništa i studija svećenika do njihova permanentnog usavršavanja i trajne duhovne formacije. Tako je dogovoreno da početkom rujna u Rijeku dođe prefekt kongregacije za kler iz Vatikana kardinal Beniamin Stella. On će za svećenike metropolije održati predavanje. Glede riječke Teologije istaknut je pad interesa za studiranje koji se može obrazložiti prostom činjenicom popunjenosti radnih mjesta vjeroučitelja u školama.

Z. R.

Ogulin

Koncert pučke korizmene vokalne tradicije „Sedam svetih žalosti"

U nedjelju 23. ožujka navečer održan je u ogulinskoj župnoj crkvi sv. Križa koncert hrvatske pučke korizmene vokalne tradicije pod nazivom „Sedam svetih žalosti" u organizaciji Zajednice amaterskih kulturno umjetničkih djelatnosti Karlovačke županije.

U jednosatnom programu nastupilo je preko 60 sudionika iz 30 kulturno umjetničkih društava iz cijele Karlovačke županije, od Karlovca i Ozlja do Duge Rese, Slunja i Ogulina i okolnih mjesta. Pod ravnanjem i umjetničkim vodstvom dr. Joška Ćalete združeni KUD-ovi izveli su 14 skladbi od Dalmacije (Šolte, Lastova, Imotskog, Prvića) preko doline Neretve, Srijema pa do Karlovačke županije (Kakanje, Vrhovac, Tounj, Karlovačko Pokuplje, Drežnik Grad, Lađevac i Ogulin).

Ovim koncertom željelo se predstaviti jedan mali segment hrvatske tradicijske kulture, arhaični glazbeni fenomen nedovoljno poznat široj javnosti, a to je korizmeno crkveno pjevanje. Naziv koncerta dat je prema korizmenom napjevu koji je i danas na repertoaru župe Ime Marijino u Kamanju. Koncertom se htjelo ukazati na svojevrsnu renesansu organiziranih plesnih (folklornih) i pjevačkih skupina s prostora Karlovačke županije. Uz materijalnu, nakon završetka Domovinskog rata došlo je i do snažne duhovne obnove. Pedesetak KUD-ova nosioci su nove tradicijske stvarnosti, a glavni čuvari tradicijske glazbe u Karlovačkoj županiji su žene. Na dodiru Zagrebačke nadbiskupije i Gospićko-senjske biskupije snažno komunicira hrvatska glazbena tradicija kroz iskreno grleno višeglasje i slobodni ritam. Za ovu priliku članovi KUD-ova su se pobrinuli prirediti i tradicijski način odijevanja.

Na kraju koncerta brojnoj publici obratio se domaći župnik Robert Zubović. U zahvalnoj riječi istaknuo je kako su sve izvedene korizmene pjesme nastale u trenucima iskrene i duboke molitve klanjanja i predanja prema raspetomu Isusu Kristu i njegovom svetom Križu. Korizmeni napjevi plod su posta i molitve hrvatskog ispačenog naroda koji je posebno tijekom svoje duge kršćanske povijesti na ovim prostorima trajno proživljavao vlastitu muku, bol i trpljenje samo zato jer su Kristovi i jer su katolici. "Neka ove korizmene pučke pjesme ne ostanu samo zapisane u nekoj tonskoj snimci i koncertno izvedene, već neka se sljedećih dana i tjedana pjevaju iz pobožnosti u svetim liturgijskim činima Velikoga tjedna", istaknuo je ogulinski župnik i dekan vlč. Zubović....

Z. R.
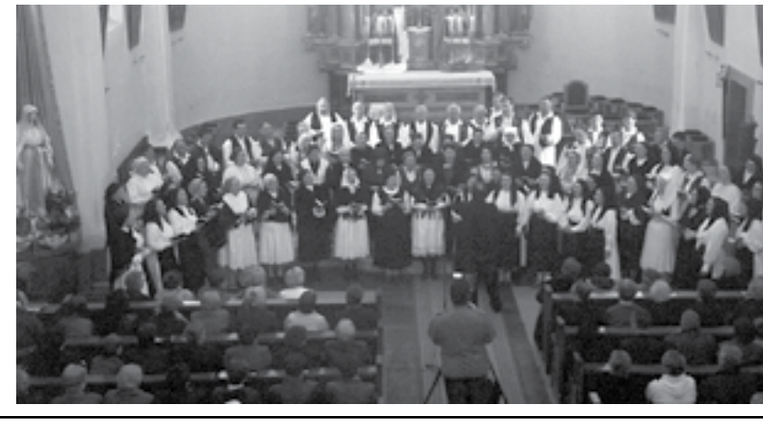
Oštarije

Svetište Gospe od Čudesa proslavilo 555 godina od bule pape Pia II. svetištu

U nedjelju 30. ožujka u svetištu Gospe od Čudesa održana je svečana proslava 555. obljetnice Bule pape Pia II. ovom svetištu. Misno slavlje predslavio je u suslavlju upravitelja svetišta i oštarskog župnika popa Ante Luketića mons. Juraj Batelja, a nakon mise poznati umjetnik fotograf Šime Strikoman je unutar zidina bivše velebne katedrale snimio uz pomoć mjesnih vjernika svoju 396. milenijsku fotografiju s glagoljskim brojkama 555. Glazbom je misu na crkvenoslavenskom animirao Mješoviti pjevački zbor Bašćina Društva prijatelja glagoljice iz Zagreba pod ravnanjem i uz orguljsku pratnju maestre Anite Kaić Poslek.

Bog daje snagu onima koji se mole, a Božji nauk ovdje u Oštarijama, velikom stratištu hrvatske povijesti bio je oduvijek. Prolazile su tuda čete raznih ratnika, no Božje je djelo ostalo, ne samo od kamena, već i od vjere. 555 godina uklesano je na glagoljici i govori koja se čudesna povijest ovdje recitirala. Svjedoče o tome brojni lekcionari i pjesmarice, istaknuo je mons. Batelja. Zatim je pojasnio utemeljenost našeg pisma glagoljice odnosno azbuke prema Crkvi i Bogu kroz uvodne riječi „dobro je živjeti na Zemlji“. Mons. Batelja zatim se osvrnuo na hrvatsku odanost Bogu kroz primjer bl. A. Stepinca te odnosa nekadašnjih komunističkih vlasti prema njemu, a na kraju je predstavio svoju knjigu „Bogorodica-zagovornica Hrvata“. Nakon mise Šime Strikoman je snimio dvije milenijske fotografije unutar zidina nekadašnje katedrale sa stiliziranim brojevima 555.

U subotu je u sklopu proslave 555. obljetnice oštarskog svetišta održan u osnovnoj školi tečaj glagoljice za veći broj polaznika osnovnih škola koju su držale dr. Jelena Vignjević s Učiteljskoga fakulteta u Zagrebu te prof. Biserka Draganić i prof. Nikolina Herak.

Zvonko Ranogajec

Gospić

Korizmeni susret svećenika

U ponedjeljak 10. ožujka održan je u Gospiću redoviti korizmeni susret svećenika Gospićko-senjske biskupije. Susret je započeo u katedrali Navještenja BDM u 10 sati gdje je ogulinski župnik i dekan vlč. Robert Zubović predvodio pokorničko bogoslužje i pripremio svećenike za osobnu ispovijed.

Svećenike je zatim u ordinarijatu u ime odsutnog biskupa Bogovića pozdravio generalni vikar mons. mr. Tomislav Šporčić nakon čega je slijedilo predavanje profesora riječke Teologije mr. Ivana Stošića na temu: “Odgoj za slobodu u znaku križa“ što je ovogodišnje geslo pastoralne godine u biskupiji. Mr. Stošić u svom je predavanju težište stavio na liturgiju. Iako neki misu doživljavaju monotonom, upravo obred mise koji je nepromjenjiv uspostavlja orijentaciju i sigurnost u rasapu prostora i vremena. Razina govora ima svoj domet. Ako bi liturgiju sveli na verbalizam, na govor ne znam kako zanimljiv, to bi vodilo u zasićenost. Međutim, upravo liturgija sa svojim ustaljenim obredima prvenstveno je susret s Kristom. Svećenik tu nije glavni akter nego Krist. Pokušaj da liturgija bude što zanimljivija, začinjena modernizmom, vodi u njeno osiromašenje a to znači potiskivanje Krista.

Zatim je biskupijski povjerenik za mlade mons. mr. Tomislav Rogić govorio o pripremama mladih biskupije za Nacionalnom susretu hrvatske katoličke mladeži u Dubrovniku 26. i 27. Travnja na koji se iz biskupije prijavilo 623 mladih koji će biti dio od preko 30 tisuća koji dolaze u Dubrovnik. Ekonom biskupije Nikola Turkalj govorio je o ekonomskim obvezama župa, kancelar mr. Marinko Miličević o potrebitim radnjama prema kancelariji, a biskupijski povjerenik za obitelj mons. Tomislav Šporčić o pripremama za biskupijski susret obitelji na Udbini 3. svibnja.

Z. R.

Ogulin

Mr. Ilijić o ulozi zbora u obraćanju župne zajednice

U subotu 1. ožujka u Ogulinu je u župi sv. Križa održan susret i duhovna obnova za članove župnih zborova s prostora Gospićko-senjske biskupije. U rekordno posjećenom susretu koji je okupio preko 250 župnih zborskih pjevača doktorand muzikologije u Ljubljani i svećenik Krčke biskupije mr. Saša Ilijić je govorio o ulozi zbora u obraćenju pojedinaca i župne zajednice. Susret je započeo u konferencijskog Sali Pučkog otvorenog učilišta molitvom Trećeg časa, nakon čega je sve sudionike pozdravio generalni vikar biskupije Tomislav Šporčić. On je ukazao na značaj Ogulina na području crkvene glazbe te istaknuo stalnu aktivnost biskupije na polju odgovornog formiranja župnih suradnika.

Glavni predavač na susretu mr. Saša Ilijić inače voditelj Ureda za crkvenu glazbu Krčke biskupije kao i povjerenik za mlade istaknuo je da je kultura zborova i zborskog pjevanja dio identiteta župe, biskupije i cijelog naroda. Istaknuo je teorije provedbe liturgijskih normi u životu zajednice kao i utjecaju na duhovni život te su ukazao na probleme s kojima se najčešće susreću zborovi. To je česta zatvorenost župnih zborova prema mladima, koncertnost i poslužnost. Liturgijska glazba u svih pet etapa mise ima stožernu ulogu kao i osobitu ulogu u izgradnji župne zajednice. Misa je glavni dio naših vjerničkih obveza a u njoj je dominantna pastoralno-glazbena služnost zbora. Služiti glazbom na misi časna je i odgovorna dužnost, zaključio je mr. Ilijić.

U kasnijoj raspravi istaknuta je problematika tehnologije koja ide naprijed i mudrosti starijih generacija što treba optimalno usuglasiti. Riješiti generacijske sukobe te usuglašavati repertoar stvar je župnika koji je najmjerodavniji. Vlč. Zubović je izrazio potrebu stručne edukacije za voditelje zborova. Slijedila je sveta misa u župnoj crkvi sv. Križa koju je predslavio mr. Ilijić u koncelebraciji desetak svećenika među kojima domaćina, župnika i dekana ogulinskog vlč. Roberta Zubovića. Liturgijsko zborsko pjevanje nije samo matematika po notama i slogovima već je to pozivanje na obraćenje onih koji korespndiraju s Bogom, istaknuo je mr. Ilijić.

Zvonko Ranogajec

Svećenička skupština

Naviještanje u većoj radosti vjere

Kao iznenađenje pobudnice predavač je izdvojio Papine riječi da Crkva nije carinarnica, nego Očev dom u kojem ima mjesta za svakoga s njegovim tegobnim životom, mjesto besplatnog milosrđa koje se nikada ne zatvara, ne povlači u vlastite sigurnosti, ne odlučuje za strogost i zauzimanje obrambenih stavova.

Osvrćući se na Godinu kateheze, mons. Šimunović je ukazao na potrebu kateheze odraslih dodajući da je Papa upozorio na 'razmetljivu brigu za bogoslužje, učenje i ugled Crkve', a da se pritom ne pokazuje briga za 'stvarno ucjepljivanje evanđelja u Božji narod i konkretne potrebe sadašnjeg trenutka.

U Domu pastoralnih susreta u Lovranu 31. ožujka održana je svećenička skupština i preduskrsna duhovna obnova za svećenike Riječke nadbiskupije. O Apostolskoj pobudnici temeljenoj na Biskupskoj sinodi u Rimu (listopad 2013.) „Nova evangelizacija za prenošenje vjere" predavanje na temu „Svećenik pred pastoralnim izazovima u svjetlu papine pobudnice 'Radost evanđelja'" pripremio je mons. dr. Milan Šimunović.

„Svećenici su pozvani temeljito obnavljati redoviti pastoral, osobito sada kada se opaža iscrpljen optimizam i rastući pesimizam. Ono što Papa Franjo piše i govori tiče se svih kršćana, Sveti Otac snažno potiče na razmišljanje: što radimo s Evanđeljem? Pobudnica donosi nove naglaske u shvaćanju i djelovanju Crkve kao 'Božjeg naroda' koji se ozbiljnije i odgovornije odnosi prema evanđelju Isusa Krista", istaknuo je. „Crkva koja u prvi plan stavlja evanđeosku 'sliku Boga ljubavi i milosrđa'; Crkva koja nije 'defenzivna' već izričito misionarska; Crkva izlaska - na periferije u duhovnoj pustinji; Crkva radosna, zajedničarska i svjedočka, Crkva koja evangelizira 'ljepotom liturgije'; Crkva u službi siromaha i Crkva u stavu propitkivanja evangelizacijskih ciljeva, struktura djelovanja vlastitih zajednica, a što zahtjeva pastoralnu preobrazbu." Papa daje smjernice, a na biskupijama i župnim zajednicama je da traže nove putove poslanja, poručio je mons. Šimunović.

Konkretizirajući pitanja o kojima Papa piše u pobudnici, predavač je u prvom redu naglasio kako nova evangelizacija mora biti obilježena radošću evanđelja. Papa u drugom dijelu pobudnice upozorava na evanđeosko razlučivanje, kazao je predavač dodajući kako se čovječanstvo nalazi na povijesnoj prekretnici. Okupljene svećenike upozorio je da se razlozi za sve slabiju predanost Crkvi nalaze i u prevladavanju administrativnih aspekata nad pastoralnim. „Najvažnije je usvojiti svijest o potrebi 'misijske preobrazbe Crkve'. Za Papu je u prvom planu, što je svojevrsna novost, 'Crkva izlaska'. Potrebno je 'izaći iz vlastite udobnosti i imati hrabrosti poći na sve periferije koje treba svjetlo evanđelja."

Kao iznenađenje pobudnice predavač je izdvojio Papine riječi da Crkva nije carinarnica, nego Očev dom u kojem ima mjesta za svakoga s njegovim tegobnim životom, mjesto besplatnog milosrđa koje se nikada ne zatvara, ne povlači u vlastite sigurnosti, ne odlučuje za strogost i zauzimanje obrambenih stavova.

Predavač je u zaključku istaknuo potrebu mijenjanja 'mentalnih sklopova', jer „Evangelii Gaudium" poziva na traženje novih oblika naviještanja i papa Franjo daje jasne, na trenutke izazovne i iznenađujuće smjernice. „Evanđelje, kao najljepša poruka, ne smije biti 'pokopana ispod mnogih izgovora'" Također, mons. Šimunović je poručio kako je potrebna veća podrška svećenicima, a u tom smislu i Papa naglašava kako je potrebno stvoriti prikladnije prostore gdje će se pastoralnim djelatnicima pomagati i gdje će se oporavljati. Na tom tragu, o takvom mjestu razmatra i Hrvatska biskupska konferencija, rekao je riječki nadbiskup Ivan Devčić. Također, istaknuo je kako je potrebno neprestano učiti i prilagođavati se jer se i vrijeme promijenilo i društvo nije isto kao prije dvadeset godina. Istaknuo je potrebu razvijanja župnih Caritasa, jer svi gledaju u Crkvu kao onu koja se skrbi za siromašne. Potaknuo ih je na jaču povezanost s vjernicima, osobito pobožnijima kojih ima u svakoj župi.

Po završetku rasprave svećenici su imali duhovni nagovor i pokorničko bogoslužje koje je predvodio Vjekoslav Đapić.

Helena Anušić

Nadbiskupijsko pastoralno vijeće

Sljedeća pastoralna godina bit će posvećena obitelji

U Nadbiskupskom domu u Rijeci 24. ožujka održana je sjednica Nadbiskupijskog pastoralnog vijeća. Na sjednici je odlučeno da naredna pastoralna godina 2014./2015. bude posvećena obitelji. U tome sklopu najavljeno je održavanje u Rijeci nacionalnog susreta obitelji 19. travnja 2015. Iz ureda za obitelj naglasili su da njihovu pomoć traži velik broj supružnika koji prepoznaju u Crkvi ustanovu kojoj je stalo do toga da pomogne braku i obitelji u krizi.

Analizu tekuće pastoralne godine posvećene župnoj katehezi dao je biskupski vikar Matija Matičić. Tajnik Vijeća Marijan Benković i povjerenik za župnu katehezu govorio je o glavnim smjernicama župne kateheze, pri čemu je naglasio važnost suradnje triju odgojnih čimbenika roditelja, svećenika i pastoralnih suradnika. Glede župne kateheze naglašeno je da postoji dovoljno literature i da ju je moguće dobiti na web stranicama. Istaknuta je važnost papine pobudnice Evangelii Gaudium kao nove paradigme crkvenog djelovanja. Na nacionalni susret mladih u Dubrovniku iz naše nadbiskupije prijavio se dobar broj mladih.

Nadbiskup je istaknuo kako po primjeru pape Franje Crkva treba njegovati karitativno i misijsko djelovanje. Potrebno je više buditi u djeci svijest o pomaganju drugih. Najavio je da će apostolski nuncij predvoditi 8. lipnja na Trsatu misu na obljetnicu boravka Ivana Pavla II. u Rijeci, što će biti i proslava njegove kanonizacije.

U raspravi su vijećnici naglasili sve veće osiromašenje građana, te potrebu bolje koordinacije svih onih koji djeluju oko karitativne aktivnosti unutar nadbiskupije. Osim naglog povećanja osiromašenja, naglašeno je i to da ima mladih koji žive nesrazmjerno vlastitim mogućnostima i da trebaju biti educirani oko toga. Istaknuto je da su se oko karitativnog djelovanja vjernici laici dosta angažirali (dom za beskućnike, Uličnе svjetiljke, socijalna samoposluga). Naglašeno je i širenje skauta (nedavno i u župama Kastav i Draga), u čemu Riječka nadbiskupija ima važnost i na hrvatskoj razini, te omogućavanje ljetovanja siromašnoj djeci iz raznih krajeva.

Riječka nadbiskupija nastoji veliku pažnju posvetiti prisutnosti u tzv. novim medijima, u čemu ima uspjeha i odjeka. Na skupu je ilustriran program nacionalnog susreta bogoslova koji će se od 2. do 4. svibnja održati u Rijeci.

Marko Medved

Nadbiskupijski zbor mladih

Ideju o osnivanju Nadbiskupijskog zbora mladih potaknuli su članova Franjevačke i Salezijanske mladeži prošle godine u svibnju na Nadbiskupijskom susretu mladih na Cerniku, a prihvatili su je mladi iz ostalih zajednica Riječke nadbiskupije. „Potaknuti Duhom odlučili smo po toj nakani večer uoči rođendana Crkve – Duhova hodočastiti stopama vjere na Trsat, Onoj koja je znala potvrdno odgovoriti poticajima Božjega Duha. Naša je nakana bila samo jedna: ako je Božja volja neka dođe do formiranja Nadbiskupijskoga zbora mladih“, otkrivaju članovi zbora. Dodaju kako su to ljeto posvetili molitvi i radu na osnivanju zbora.

„Najveći problem predstavljao nam je glazbeni voditelj kojega nigdje nismo mogli pronaći. Ne držim slučajnošću da smo ga upravo u Marijinom Svetištu pronašli, Juricu Goju, koji je radosno pristao voditi glazbeni dio našeg projekta. Tako je naš zbor uz Larisu Andonovsku i Antonia Šarina dobio i trećeg voditelja Juricu.“ Antonio ističe kako su danas na raspolaganju svima koji žele postati članovima Nadbiskupijskog zbora, kako glazbeno tako i organizacijski i tehnički. U nastavku dodaje kako je u početku bilo puno izazova. „Trebalo je pronaći prostor, informirati i animirati ljude, obavijestiti i tražiti blagoslov od našeg oca nadbiskupa, Ivana Devčića. “

Dodao je kako on nije jedini takav zbor u Hrvatskoj jer i druge biskupije imaju ovakve projekte iznjedrene iz srca mladih ljudi. „Iskustvo pjevanja u jednom ovakvom zboru mladom čovjeku ne samo da donosi samopouzdanje i svojevrsnu glazbenu izobrazbu već otvara mogućnost da se taj isti mladi vjernik aktivira unutar svoje župne zajednice u pogledu pjevanja i animiranja istog.“, poručio je Šarin.

„Danas zbor broji dvadesetak aktivnih članova koji svake srijede u 20 sati u Auli pape Ivana Pavla II. na Trsatu vrijedno uvježbavaju svoj repertoar. Svakako želimo naglasiti da smo otvoreni za nove članove koji će nas obogatiti svojom prisutnošću i talentom. Poput Marije ne trebamo se bojati odgovorit poticajima Božjega Duha koji je u nama, i najveštajem svojih mladih života donijeti današnjem svijetu Spasitelja.“, poručili su članovi zbora. Antonio Šarin na kraju dodaje kako im je želja potaknuti sve svećenike i članove redovničkih zajednica, kao i naše starije čitatelje da nas prate svojom molitvom i žrtvom. Bez molitve sav bi naš trud bio uzaludan.

Za sve upite i informacije možete ih kontaktirati putem Facebook profila ili na broj telefona 091 521 9440.

Helena Anušić

Okovana Crkva u Hrvatskoj

Predstavljeno četveroknjižje „Okovana Crkva u Hrvatskoj, Komentari Glasa Koncila (1968. – 1990.)

„Okovana Crkva u Hrvatskoj, Komentari Glasa Koncila (1968. – 1990.)“ naziv je četveroknjižja koje je 12. ožujka predstavljeno u Auli pape Ivana Pavla II. na Trsatu. Djelo su predstavili dr. Emanuel Hoško, dr. Veronika Reljac i mons. Ivan Miklenić, dok su program animirali FRAMA Trsat.

Riječ je o iznimno važnom izdanju Glasa Koncila, rekao je v.d. direktor tjednika, mons. Ivan Miklenić. Pristupajući velikoj materiji, komentare je Glas Koncila podijelio u tri poglavlja: vrijeme komunizma, godine borbe za opstanak i uspostava demokratske vlasti i Domovinskog rata, te novije razdoblje od 2000. godine kad lijeva koalicija preuzima vlast do ulaska Hrvatske u Europsku uniju. Upravo prvo razdoblje obuhvaća „Okovana Crkva u Hrvatskoj, Komentari Glasa Koncila (1968. – 1990.)“, jer je Crkva tada djelovala u vrijeme neslobode, rekao je mons. Miklenić. Za budućnost je najavio nova tiskana izdanja koja će objediniti ostala dva razdoblja. Prvo pod nazivom „Crkva i Hrvatska u izazovima slobode“ te „Okovana Hrvatska“ koje će se odnositi na razdoblje do ulaska Hrvatske u Europsku uniju.

U nastavku je primijetio da u današnjim tiskovinama nedostaje komentara. Pojavile su se kolumne koje predstavljaju mišljenja pojedinca za razliku od komentara koji su predstavljali stav kojega je slijedila određena skupina. Značaj komentara je višestruk, ti tekstovi tumačili su što događa u društvu i iskazivali su vjernički stav, rekao je mons. Miklenić.

Tjedan solidarnosti i zajedništva s Crkvom i ljudima u Bosni Hercegovini

Banjalučka biskupija jučer, danas i sutra

“Krajem 1991. godine u Banjalučkoj biskupiji živjelo je 120.000 katolika, a krajem 2008. godine 37.797.”, rekao je ravnatelja Caritasa Banjalučke biskupije mons. Miljenko Aničić na tribini “Banjalučka biskupija jučer, danas i sutra” održane u župi sv. Bartola apostola u Cerniku u petak, 21. ožujka u okviru Tjedna solidarnosti i zajedništva s Crkvom i ljudima u Bosni Hercegovini. Pozdravnu riječ okupljenima uputio je ravnatelj Caritasa Riječke nadbiskupije, mons. Nikola Uravić koji je na osobit način i moderirao tribinu.

Mons. Aničić upoznao je okupljene s Katoličkom Crkvom u BiH u kojoj je prije rata živjelo 800.000 katolika, a danas ih je oko 540.000. Izrazio je zabrinutost činjenicom kako je tijekom rata oko 450.000 katolika u etničkom čišćenju bilo prisiljeno napustiti svoja ognjišta. “Danas u Federaciji živi oko 31 tisuće katolika što je za oko deset tisuća manje u odnosu na godine prije rata. U Republici Srpskoj do rata je živjelo 220.000, a danas ih je 11.600 i taj broj se još uvijek smanjuje.” upozorio je mons. Aničić.

Govoreći o situaciji u Banjalučkoj biskupiji, istaknuo je kako u njoj nije bilo rata, a zapaljeno je i uništeno oko 95% crkava odnosno oko 202 crkvena objekta su u potpunosti uništena, a svećenici, redovnici i redovnice ubijani, zatvarani i odvođeni.

U nastavku je primijetio kako ponašanje političara ne ide ka smirivanju situacije. Također, trenutna situacija ide u prilog Europi koja ne pokazuje zanimanje za poboljšanje situacije, poručio je ravnatelj banjalučkog Caritasa izrazivši zabrinutost brzinom razvijanja događaja na Krimu gdje se reflektirala europska indiferentnost koja se ocrtava i na stanje u BiH što je, prema mišljenju mons. Aničića, dobar pokazatelj kako Europa nema moralne ciljeve u BiH. Također, napetost još uvijek postoji u BiH i ljudi se boje jače izraziti svoje nezadovoljstvo koje bi moglo dovesti do ponavljanja prošlosti, rekao je i objasnio kako bi mogući prosvjedi zbog novih političkih prilika, razbuktali tenzije koje su se u Republici Srpskoj smirile, a mogle bi postati međunacionalni problem što bi u konačnici rezultiralo stanjem koje se ne bi moglo lako stabilizirati.

Osmu godinu za redom hrvatski Caritas organizira Tjedan solidarnosti i zajedništva s Crkvom i ljudima u BiH. Pomoć koja se pošalje usmjerava se u tri područja: kućnu njegu starih i nemoćnih osoba, pomoć obiteljima i djeci te ono za čim se sve više traži je pomoć u hrani i ogrijevu, rekao je ravnatelj banjalučkog Caritasa.

Govoreći o projektima koje je pokrenuo i vodi banjalučki Caritas, njegov ravnatelj je poseban naglasak stavio je na Zemljoradničku zadrugu “Livač” u kojoj se proizvodi sir trapist, uzgajaju muzne krave, stočna hrana te bio-plin. Također, nakon rata pokrenute su stolarske radionice da bi se pomoglo obnovi kuća, rekao je.

Na kraju je istaknuo da ga ne brine opstanak Banjalučke biskupije jer su kroz povijest ljudi odlazili i dolazili, nego je obveza svima onima koji su tamo ostali ili se vratili - dati priliku za opstanak. Povratnicima poručuje da moraju računati na poteškoće, ali i dodaje da poteškoće postoje i u drugim zemljama. “BiH ima budućnost, ali je potrebno riješiti političko pitanje.” Posebnu poruku uputio je onima koji su iselili, prognani ili izbjegli iz Banjalučke biskupije da ne zaborave svoj kraj! Sa žaljenjem je istaknuo kako se susreće sa starijim ljudima koji su se htjeli vratiti u rodni kraj, a onda bili zaboravljeni od članova svojih obitelji i prepušteni banjalučkom Caritasu i župnicima Banjalučke biskupije.

Zahvalu gostu na sudjelovanju uputio je domaćin, župnik župe sv. Bartola u Cerniku, vlč. Petar Zeba rekavši kako je ponosan što je dio Crkve jer se kroz primjer banjalučkog Caritasa vidi koliko se puno može učiniti i u najtežim trenucima.

50. godina župe sv. Josipa

Župa sv. Josipa na Podmurvicama 19. ožujka, uz blagdan svoga zaštitnika svečano je proslavila i 50. godišnjicu postojanja. Euharistijsko slavlje predvodio je riječki nadbiskup Ivan Devčić u zajedništvu sa svećenicima nadbiskupije. Pedeseta obljetnica povod je za prisjećanje što je to župa i koji je glavni razlog za njezino osnivanje i postojanje, rekao je na početku nadbiskup i dodao da župa nastaje iz religioznih potreba i svrha joj je služiti takvim potrebama. Podsjetio je da o važnosti župne zajednice govori i Drugi vatikanski koncil u Konstituciji o liturgiji gdje stoji da župe predstavljaju vidljivu Crkvu rasprostranjenu po cijelom svijetu.

U nastavku je naglasio važnost zajedništva unutar župe, zajedništvo župnika s biskupom i župe s biskupijom i preko nje s cijelom Crkvom. „To zajedništvo proizlazi i manifestira se posebno u nedjeljnoj misi. Zbog toga je bl. Ivan Pavao II. župu nazvao euharistijskom zajednicom." To znači da je to zajednica podobna za slavljenje euharistije u kojoj je živi korijen njezine izgradnje i sakramentalna spona njezina punog zajedništva s cijelom Crkvom.

Župa se ustanovljuje radi učinkovitije pastoralne skrbi ili dušebrižništva, koje se ostvaruje propovijedanjem riječi Božje, slavljenjem otajstva vjere i pastoralnim vođenjem zajednice, objasnio je nadbiskup. Za sve to odgovoran je župnik koji svoju službu obavlja u suradnji i pod vlašću svoga biskupa, ali i uz pomoć drugih svećenika i đakona, te posebno uz pomoć vjernika laika, odnosno cijele župne zajednice. Stoga je, poručuje nadbiskup, na župniku da prizna i promiče laičke službe na području svoje župe.

Podsjetio je i na rad župnog pastoralnog vijeća te ekonomskog vijeća koja imaju savjetodavnu ulogu u župi te istaknuo da tamo gdje se ostvari skladna suradnja između župnika i župljana i gdje župljani odgovorno preuzimaju i izvršavaju svoj dio odgovornosti za župu, župa postaje središnje mjesto duhovnog života i rasta svakog kršćanina, a time i obnove društva. Okupljene vjernike potaknuo je na jačanje zajedništva i parafrazirajući bl. Ivana Pavla II. rekao da 'od svoje župe trebaju napraviti dom i školu zajedništva.' "Koliko se doista oko toga budete trudili, predvođeni svojim župnicima koji su tijekom ovih pedeset godina svi bili pripadnici salezijanskog reda, koliko u vama duh zajedništva bude nadvladao duh individualizma i u mjeri u kojoj budete istinski tražili najprije Kraljevstvo Božje i pravdu njegovu, toliko će vaša župa, kao i svaka druga župa i Crkva u cjelini, biti mjesto duhovnog rasta svakog kršćanina, kvasac društvenih promjena, izvorište nove evangelizacije i početak boljeg svijeta.", poručio je riječki nadbiskup.

Zaključujući propovijed riječki nadbiskup je potaknuo vjernike da budu 'grad na gori' koji će svjetlom i toplinom svoje ljubavi, crpljene iz neiscrpnog vrela ljubavi Srca Isusova i Marijina, mnoge duhovne putnike i tražitelje privlačiti k sebi i pružati im ono što traže i za čime njihovo srce žudi.

Župa sv. Josipa u Rijeci osnovana je dekretom biskupa Viktora Burića 21. svibnja 1964. godine, prisjetio se župik Cvitkušić. Otkrio je kako je prvim župnikom biskup Burić, na prijedlog Salezijanskog inspektora iz Zagreba, imenovao don Josipa Kreslina, a za kapelana don Fabijana Košćaka. „Budući da župa nema ni župnog stana ni ureda, župnik i kapelan stanuju i uređuju u župnom uredu Marije Pomoćnice kod Salezijanaca. Od izgradnje crve (1930/31) svećenici salezijanci su u crkvi vodili bogoslužje." Kroz 50. godina u župi sv. Josipa službovalo je 14 župnika i 19 kapelana, odnosno župnih vikara, a u povijesti župe zapisano je i kako je u pola stoljeća postojanja obavljeno 2.350 kršenja, bilo 2.494 prvopričesnika, 2.090 krizmanika, 673 vjenčanja te 1.785 pogreba.

Helena Anušić

U župi boravili bl. Majka Tereza i misionar Ante Gabrić

Župa sv. Josipa u svom 50. godišnjem postojanju dala je: dva svećenikam dva redovnika i dvije redovnice. U župi postoji molitvena zajednica sv. Josipa koja je ove godine proslavila 15. godišnjicu djelovanja, a sadašnji župnik, Niko Cvitkušić, iznoseći crtice iz povijesti župe, posebno je istaknuo 1978. godinu kada su župu posjetili bl. Majka Tereza i misionar, isusovac Ante Gabrić. „Majka Tereza tada je rekla 'Učinimo nešto lijepo za Boga.', a otac Ante je poručio roditeljima da ugase televizore na 10 minuta i u obitelji zajednički mole.", rekao je župnik.

Crkva u Podhumu bit će prva crkva u Hrvatskoj posvećena sv. Maksimilijanu Kolbeu

Riječki nadbiskup Ivan Devčić sastao se 2. travnja s načelnikom Općine Jelenje, Ervinom Radetićem na radnom sastanku sa središnjom temom dovršetka izgradnje crkve u Podhumu. Bit će to prva crkve u Hrvatskoj koja će biti posvećena sv. Maksimilijanu Kolbeu koji je na osobit način povezan sa stradanjem stanovništva Podhuma, rekao je nadbiskup. Naime, podhumske žrtve bile su žrtve fašističkog zločina, civili ubijeni nakon jutarnje mise, a Kolbe je bio katolički svećenik koji je dao svoj život u Auschwitzu spasivši tako život oca šestero djece.

Razlozi za pokretanje inicijative za izgradnju crkve u ovom grobničkom kraju bili su višestruki. Prvi razlog gradnje je pietet prema podhumskim žrtvama. Sekundarni razlozi su vezani uz razvoj i daljnje širenje Podhuma. Stoga se već 2011. godine krenulo s gradnjom i kamen temeljac blagoslovljen je 14. kolovoza iste godine. Ukupna vrijednost projekta je 4.500.000 kuna i Riječka nadbiskupija već je uložila 2/3 navedenog iznosa, odnosno oko 3. 500.000 kuna. Općina Jelenje odlučila je pomoći dovršetak izgradnje uz pomoć župljana, rekao je načelnik Radetić dodajući kako je nemoguće odvajati kršćanstvo od hrvatskog naroda i gradnja crkve u Podhumu ne smije ostati 'mrtvo slovo na papiru'.

Uz financijska sredstva koja treba prikupiti za dovršetak crkve i uređenje okoliša, potrebno je riješiti pitanje otkupa zemljišta koje se nalazi između crkve i vrtića, istaknuo je načelnik dodajući kako će Općina uložiti maksimalan trud da gradnja bude dovršena u najkraćem roku. U tom smislu organizirat će se 16. kolovoza, u okviru proslave Mihoje, tj. Dana Općine Jelenje i blagdana sv. Mihovila, zaštitnika jelenske župe, kao i proslave Kolbeove (Podhum), Antonje (Kukuljani) te obilježavanja sjećanja na podhumske žrtve, veliki humanitarni koncert Marka Perkovića Thomsona. Također, na sastanku je rečeno kako će dio sredstava dati i Primorsko-goranska županija. Dio sredstava prikuplja se kroz akciju zanimljiva naziva: „Kupi svoju ploču". Vjernici donacijom od 100 kuna kupuju kamene ploče potrebne za uređenje crkve, rekao je župnik Jelenja Ivan Milardović. Do sada su kupljene 463 ploče, a potrebno je 760. Nadalje, župnik se zahvalio Riječkoj nadbiskupiji, Općini Jelenje i župljanima na sredstvima koje su do sada dali za izgradnju crkve u Podhumu. Sudionici sastanka se nadaju da bi posveta crkve mogla biti 2015. godine.

Helena Anušić

Sedam godina skrbi za beskućnike

Riječko Prihvatilište za beskućnike „Ruže sv. Franje“ misom i klanjanjem u Svetištu Majke Božje Trsatske obilježilo je 27. ožujka sedmu godišnjicu postojanja. „Beskućnici su posebno osjetljiva kategorija socijalno isključenih jer zbog nedostatka mogućnosti prijave prebivališta i potrebnih dokumenata ovise isključivo o pomoći vjerskih, humanitarnih i nevladinih udruga i organizacija i primorani su na neprekidnu borbu za ostvarivanje svojih elementarnih prava na području zdravstvene zaštite, obrazovanja, zapošljavanja, stambenog smještaja, prehrane i prijevoza.“, rekla je stručna suradnica Prihvatilišta, Daria Mlinarić.

U nastavku dodaje kako se zbog sve većeg broja beskućnika u Primorsko-goranskoj županiji u 2014. godini javila potreba za njihovim zbrinjavanjem i edukacijom, što konačno vodi do njihove potpune integracije u zajednicu kao ravnopravnih građana s riješenim pitanjem stanovanja i zaposlenja. Prihvatilište za beskućnike ‘’Ruže sv.Franje’’ osnovao je OFS, Mjesno bratstvo Trsat 27. ožujka 2007. godine u prostoru kojega je uz crkvu sv. Romualda i Svih Svetih ustupila Riječka nadbiskupija. Na projektu uz provoditelje radi veliki broj volontera koji prolaze edukaciju za rad s ovom marginaliziranom skupinom.

Govoreći o kriterijima za izbor izravnih korisnika, odnosno beskućnika kao socijalno isključenih osoba, isti se temelji na Zakonu o socijalnoj skrbi Republike Hrvatske koji kaže da je beskućnik ‘’osoba koja nema mjesto stanovanja niti sredstava kojima bi mogla namiriti potrebu stanovanja te je privremeno smještena u prihvatilištu, ili boravi na javnim ili drugim mjestima koja nisu namijenjena za stanovanje’’. „Iz dobivenih je podataka za 2013. godinu vidljivo da čak 26,2% korisnika prihvatilišta ima status hrvatskog branitelja. Njihov je broj svake godine u porastu. Također, prošle godine je 21,5% korisnika prihvatilišta do svoje punoljetnosti koristilo usluge ustanova za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi. Tu su i mladi s rizičnim oblicima ponašanja, ovisnici, pripadnici nacionalnim manjina, nezaposleni, a u zadnje vrijeme sve više obitelj traže našu pomoć.“. Po završetku mise volonteri, bivši i sadašnji korisnici Prihvatilišta okupili su se na prigodnom druženju u Auli pape Ivana Pavla II. na Trsatu.

H. A.

Posjet Islamskom centru

U organizaciji Povjerenstva za studentski pastoral Riječke nadbiskupije grupa riječkih studenata, predvođeni studentskim kapelanom, Velimirom Martinovićem i župnikom župe Uznesenja Blažene Djevice Marije, Mariom Gerićem, posjetili su 8. ožujka Islamski centar u Rijeci.

Prema riječkima povjerenika za studentski pastoral, studenti su sami predložili posjet Islamskom centru u kojemu su se upoznali s islamom i time započeli svoj program koji je na tragu ekumenskog i međureligijskog dijaloga. „Svi su s oduševljenjem prihvatili ideju da se kroz posjete vjerskim zajednicama i ustanovama upoznaju približe drugačijim vjerovanjima i tako bolje razumiju ljude s kojima žive. Kao prvu adresu koju će posjetiti odlučili su se za Islamski centar.”

Dočekao ih je i s načelima islamske vjere, rada Islamske zajednice u Rijeci te Islamskim centrom upoznao imam Medžlisa Islamske zajednice u Rijeci, Hidajet Hasanović. „Drago nam je da sve češće u Islamski centar dolaze oni koji nisu islamske vjeroispovijesti jer sam naziv ‘Islamski centar’ znači da nudimo raznolike sadržaje. Ovdje se organiziraju druženja, tribine, simpoziji i ovo je samo jedan u nizu od posjeta katolika kao većinskog naroda u Rijeci i predstavnika Katoličke crkve s kojima imamo odličnu suradnju.” Najčešća pitanja koja posjetitelji postavljaju tijekom posjeta vezana uz molitveni prostor i način na koji se obavljaju molitve, rekao je riječki imam. Jedno od pitanja koja se često postavlja je prakticiranje molitvenog života muslimana u svakodnevnom životu i usklađivanje vremena za molitvu sa svakodnevnim obavezama i poslom, rekao je dodavši da Islamski centar svakodnevno posjećuju grupe od kojih posebno ističe one iz odgojno-obrazovnih ustanova, od osnovnih škola do fakulteta.

Riječki Islamski centar središte je molitvenih i kulturnih događanja za 11.200 muslimana Primorsko-goranske županije, od toga 6.500 živi u Rijeci, dok u Republici Hrvatskoj živi oko 80.000 muslimana. Kao zanimljivost, riječki imam je studentima rekao da je Hrvatski sabor islam priznao 1916. godine, puno prije mnogih europskih zemalja.

Ur

Franjevaštvo službenice Božje Majke Marije Krucifikse Kozulić

Na redovnom godišnjem kapitulu primorsko-istarskog područnog bratstva Franjevačkog svjetovnog reda „Majke Božje Trsatske“ u subotu 22. ožujka zanimljivo predavanje o franjevaštvu službenice Božje Majke Marije Krucifikse Kozulić u Auli Pape Ivana Pavla II. na Trsatu održala je postulatorica kauze, s. Dobroslava Mlakić.

Majka Marija Krucifiksa živjela je u doba nagle industrijalizacije, urbanizacije i transformacije društva koja je dovela do raslojavanja na bogate i siromašne. Bilo je to vrijeme pape Pia IX. (1846.-1878.) i pape Leona XIII. (1878.-1903.), promicateljâ Trećega franjevačkog pokorničkog reda, rekla je s. Dobroslava. Dodala je kako je papa Leon XIII. nadmašio svog prethodnika kao veliki i gorljivi trećoredac i želio je da Franjevački treći red uđe u svaku obitelj jer je smatrao da duh sv. Franje može utjecati na ljude svakog vremena i prostora mijenjajući ih iznutra, a savjest je pak trebalo oblikovati u duhu sv. Franje. „Svi članovi uže i šire obitelji Kozulić iz koje potječe Marija Kozulić bili su trećoredci i kao takvi dobrotvori socijalnih i crkvenih ustanova. Također, kraj 19. i prva polovica 20. stoljeća obilježio je i nastanak mnogih laičkih pobožnih Udruga i ženskih samostanskih kongregacija, među koje spada i Družba sestara Presvetog Srca Isusova, koja je osnovala Majka Marija rođena iz Franjevačke trećoredske Udruge Kćeri Presvetog Srca Isusova, a pod vodstvom kapucina fra Arkanđela iz Camerina.“

Govoreći o životu osnivačice Reda u prvom i većem životnom razdoblju kazala je kako je bila aktivna katolička laikinja, trećoredica (1852.–1904.), a u drugom razdoblju redovnica i utemeljiteljica redovničke zajednice franjevačkog nadahnuća (1904.–1922.). „U oba svoja životna razdoblja živjela je i koračala stopama Asiškog Siromaška, u sjeni Franjina duhovnog sina, svoga duhovnika, redovnika iznimno sveta života, kapucina fra Arkanđela iz Camerina (1821.- 1900.), koji ju je pratio i vodio do vrhunca kršćanske savršenosti i svetosti.“

Majka Krucifiksa živjela je i djelovala na području triju crkvenih pokrajina u deset godina u Tršćansko-koparskoj biskupiji u Italiji, četiri i pol u Krčkoj biskupiji, a najveći je dio svoga života živjela i djelovala u Rijeci gdje je i preminula na glasu svetosti, rekla je postulatorica. Sav svoj život posvetila je vjerskom i moralnom odgoju i obrazovanju siromašne djece i mladeži, karitativno-socijalnom radu i gradnji karitativno-socijalnih ustanova, a skrbila se i za bolesne i umiruće. Marijina obitelj imala je kućnu kapelicu gdje se zajednički molilo, a osobito častilo Gospu Trsatsku, otkrila je postulatorica i dodala da je upravo u Trsatskom svetištu 4. siječnja 1877. Marija Krucifiksa u 25. godini života pristupila Trećem redu i odjenula trećoredsko odijelo uzevši ime s. Eleonora. Zavjete je položila 22. veljače 1878. godine.

Zbog njezinih velikih djela i svetačkoga života, 20. listopada 2013. u Rijeci je otvoren Nadbiskupijski postupak za njezino proglašenje blaženom i svetom.

Helena Anušić

Jubilarno nadbiskupijsko hodočašće

Hodočašće u Isusovu domovinu je najljepše

Sveta Zemlja pojam je koji označava državu Izrael, no povijesno se prostire i na područje današnje Palestine, ali i s druge strane rijeke Jordana na područje Kraljevine Jordan.

„Sva su hodočašća lijepa, ali ono u Isusovu domovinu je najcjenjenije i najljepše i za mnoge veliki događaj u životu," rekao je riječki nadbiskup Ivan Devčić u utorak, 11. ožujka predvodeći misno slavlje u kapucinskoj crkvi Gospe Lurdske uoči odlaska hodočasnika na 10. jubilarno hodočašće Riječke nadbiskupije u Svetu Zemlju Izrael i Jordan.

Vjernici, njih oko 150, nakon mise uz pratnju svećenika i riječkog nadbiskupa uputili su se na hodočašće koje ih je odveslo na same izvore vjere. Posjetili su najvažnija i najsvetija biblijska i kulturno-povijesna mjesta na području Kraljevine Jordan, Palestine i Izraela. Sveta Zemlja pojam je koji označava državu Izrael, no povijesno se prostire i na područje današnje Palestine, ali i s druge strane rijeke Jordana na područje Kraljevine Jordan. Tim putem su prolazili patrijarsi na putu u Obećanu zemlju. Izraelska plemena tim su se putem vraćala iz egipatskog ropstva i boravila su na obje strane Jordana. Ivan Krstitelj i prorok Ilija djelovali su na istočnoj i zapadnoj strani rijeke Jordana.

Hodočasnicima Riječke nadbiskupije na ovom je hodočašću postalo jasnije da rijeka Jordan u biblijskoj povijesti nije imala samo ulogu granice, već i mosta koji i danas sve više povezuje Bliski Istok.

Prvog dana hodočasnici su boravili na području Galileje, predjelu oko Galilejskog mora, gdje su posjetili „Domus Galileae", potom mjesto Tabghu – mjesto umnažanja kruhova i riba, te crkvu Petrovog primata na samoj obali Galilejskog mora. Posjećen je i biblijski Kafarnaum, mjesto Petrove kuće, sinagoga gdje je Krist propovijedao, te Brdo blaženstava. Dan je završio misom u Bazilici Navještenja BDM, te posjetom crkvi sv. Josipa koja se nalazi na mjestu Josipove kuće.

Drugog dana hodočašća prešlo se izraelsko-jordansku granicu i ušlo u Jordan, gdje su se hodočasnici predvođeni nadbiskupom uputili u razgled grada Gerase (Jerash), jednog od deset gradova Dekapolisa (Deseterograđa). Gerasa je najočuvaniji rimski grad nakon Rima, te su hodočasnici imali priliku razgledati dva amfiteatra, mnoge hramove, trgove i klasičnu rimsku ulicu Cargo. Nakon razgleda, uputili su se u Amman, biblijski Rabat Amon, glavni grad nekadašnjeg Amonskog kraljevstva, a danas Kraljevine Jordan. U katedrali u Ammanu nadbiskup je predvodio misu u zajedništvu sa nadbiskupom Ammana i patrijahalnim vikarom za Kraljevinu Jordan, mons. Eliasom Lahhamom koji je hodočasnike upoznao sa životom Crkve u Jordanu. Mons. Lahham se nakon mise pridružio hodočasnicima na večeri.

Treći dan započeo je usponom na brdo Nebo, otkuda je Mojsije gledao Obećanu zemlju, te je na samom brdu u crkvi služena sveta misa, a propovijedao je Matija Rašpica.

Hrvati su na brdu Nebo ostavili svoj trag. Jednostavan čovjek bez neke posebne naobrazbe fra Jeronim Mihaić, rodom iz Pučišća na Braču, najprije je otišao u Južnu Ameriku, odakle je u 23. godini života hodočastio u Svetu zemlju i tamo ostao sve do smrti u Amanu 1960., uloživši svoje poduzetničke sposobnosti u osnivanje svetišta, gdje je i pokopan. Njegovom su zaslugom početkom tridesetih godina prošlog stoljeća počela iskopavanja na brdu Nebo, gdje su otkriveni zanimljivi ostaci Mojsijeva svetišta i mozaici kapele iz petog stoljeća. Fra Jeronim gajio je dobre odnose s tamošnjim beduinima, koji su mu ne samo pomagali u izgradnji svetišta, već i darivali zemljište. Uživao je i veliki ugled na hašemitskom kraljevskom dvoru, tako da je dobivao i od njih pomoć u izgradnji cesta i drugih infrastruktura. To je područje bilo veoma siromašno. On je vodio kuhinju. Dnevno je hranio oko 200 redovnika, đaka, radnika i siromaha.

Nakon prekrasnog pogleda na Obećanu zemlju, hodočasnici su se uputili prema Madabi, gdje se u crkvi Sv. Jurja čuva najstarija karta Svete Zemlje u obliku mozaika. Potom su krenuli prema Petri, gradu starih Nabatejaca, skrivenog u stijeni. Tamo je razgledan cijeli grad, a iznenađenje je bio snijeg na cestama iznad Petre jer je snijeg u Jordanu osobita rijetkost.

Četvrtog dana krenuli su hodočasnici ponovno u Državu Izrael, odnosno u Palestinu prema Betlehemu. Poslije prijelaza granice, uputili su se na rijeku Jordan, na mjesto Kristova krštenja, gdje je slavljena misa, a propovijedao je đakon Đuliano Trdić. Tijekom mise obnovljena su i krsna obećanja. Potom je posjećeno Mrtvo more gdje je bila i prilika za kupanje, a za večerom u Betlehemu, pridružio se i veleposlanik hrvatske države u Izraelu, Pjer Šimunović, koji je nakon večere imao susret sa hodočasnicima u konferencijskoj dvorani na temu odnosa dviju Država.

Hodočasnicima Riječke nadbiskupije na ovom je hodočašću postalo jasnije da rijeka Jordan u biblijskoj povijesti nije imala samo ulogu granice, već i mosta koji i danas sve više povezuje Bliski Istok.

U nedjelju, peti dan je započeo posjetom katolicima hebrejskog jezika, te susretom s vlč. Davidom Neuhaussom, patrijaharnim vikarom za katolike u Izraelu koji govore hebrejski jezik, kao i rabinom Davidom Rosenom, glavnim i odgovornim pri jeruzalemskom nadrabinatu za međureligijski dijalog. Susret je zaključen molitvom psalma 23 na hrvatskom i hebrejskom jeziku. Potom je posjećen Ain Karem, rodno mjesto sv. Ivana Krstitelja, te se krenulo u obilazak Svetoga grada, Jeruzalema. U Jeruzalemu je obiđen Sveti Sion, Dvorana Posljednje večere, crkva Marijinog usnuća, te Zid plača. Popodne se krenulo prema Betlehemu, gdje je posjećena crkva na Pastirskim poljanama, Bazilika Rođenja Kristova, te je nadbiskup slavio svetu misu u franjevačkoj crkvi svete Katarine. Uvečer je organiziran posjet Jeruzalemu prigodom židovskog blagdana Purima, kada se održava i karneval.

Šesti dan započeo je misom u Crkvi Agonije Kristove koju je vodio nadbiskup, a propovijedao biskupski vikar Matija Matičić. Nakon mise hodočasnici su se uputili prema crkvi Groba BDM, te na Maslinsku goru gdje su posjetili crkvu Očenaša. Nakon toga slijedio je vrhunac hodočašća, posjet crkvi Svetog Groba, gdje su hodočasnici iskazali poklonstvo Božjem grobu, Kalvariji i kamenu pomazanja Tijela Kristova.

Poslijepodne, upriličen je prijem nadbiskupa sa hodočasnicima u crkvi Latinskog patrijahata Jeruzalema, gdje ih je primilo Njegovo Blaženstvo Fuad Twal, jeruzalemski patrijarh. Prijemu je nazočio i hrvatski veleposlanik, Pjer Šimunović. Patrijarh je hodočasnike upoznao sa stanjem i životom Crkve u Izraelu i Palestini. Dan je zaključen molitvom križnog puta Viom Dolorosom.

Vrhunac hodočašća bio je posjet crkvi Svetog Groba, gdje su hodočasnici iskazali poklonstvo Božjem grobu, Kalvariji i kamenu pomazanja Tijela Kristova.

Sedmog dana hodočasnici su napustili Palestinu i Betlehem te se uputili u Tel Aviv, gdje su posjetili biblijski grad Jaffu (Jopu) iz kojeg je krenula Radosna vijest poganima po viđenju sv. Petru. Ujedno su imali priliku razgledati suvremeni grad Tel Aviv, biser moderne arhitekture XX. stoljeća. Hodočašće je zaključeno misom u crkvi sv. Petra u Jaffi kojoj je nazočio i hrvatski veleposlanik Šimunović. Pritom je nadbiskup uručio zahvalni poklon veleposlaniku u zahvalu za svu podršku pri ovom hodočašću, a nadbiskupu i vlč. Matičiću uručena su posebna visoka priznanja Države Izrael kao zahvala za suradnju u Yad Vashemu i veliku podršku hodočašćima u Izrael. Na kraju mise, nadbiskup je izrazio zahvalnost vodičima u Jordanu i Izraelu, gospođi Berti, izraelskoj agenciji Via Jerusalem tours, Autotransu i njegovim predstavnicima, te pratiteljima hodočašća: župniku Matiji raščpici, đakonu Đulianu Trdiću, bogoslovu Josipu Tomiću, te biskupskom vikaru za pastoral i glavnom organizatoru i koordinatoru ovog hodočašća Matiji Matičiću. Svi hodočasnici su se prepuni dojmova sretno vratili u Domovinu.

Josip Tomić

Nadbiskup uručio zahvalni poklon veleposlaniku Pjeru Šimunoviću u zahvalu za svu podršku pri ovom hodočašću, a nadbiskupu i vlč. Matičiću uručena su posebna visoka priznanja Države Izrael kao zahvala za suradnju u Yad Vashemu i veliku podršku hodočašćima u Izrael.

Križni put Opatijskog dekanata

Vođeni Božjom milošću i gotovo ljetnim zrakama sunca, iako na početku proljeća, krenusmo na put sjećanja na Božju veličinu, ljubav i požrtvovnost Njegovog Sina, na Križni put. Te posljednje subote ožujka, točno godinu dana nakon što smo se prošle godine prisjećali Isusove muke i smrti, odnosno Velikog petka, okupili smo se u župnoj crkvi Krista Kralja u Matuljima, a zatim izašli u javnost, među puk, pozvati svu braću i sestre zajedno s nama na taj važan Put. Skrušenih i poniznih glava od postaje do postaje prolazili smo najvitalnijim dijelovima Matulja, kako njegovog centra, tako i živopisnih i vrijednih rubnih područja mjesta.

Svaki vozač u zaustavljenom automobilu, gost na terasi ugostiteljskog objekta, slučajni prolaznik,... odavao je svekoliko poštovanje i uvažavanje koloni koja mu je na tren prekinula predviđeni pogled ili smjer kretanja. Sretni i zadovoljni te puni novih duhovnih spoznaja i sjećanja na neopisivo i neponovljivo Isusovo čovjekoljublje, stigli smo na pitoreskni brežuljak, među najviše predjele Matulja, slikom i mišlju kao na samom biblijskom mjestu, ispred crkvice svetog Mihovila u Antončićima.

Uz pravu obiteljsku fotografiju i zakusku doživljaj zajedništva i Kristove prisutnosti bio je potpun. Sveta misa za kraj druženja neopisivo je zaokružila i upotpunila cjelokupni doživljaj. Kad tomu dodamo da je ovo bila samo generalna proba za iskustvo koje očekujemo u još jednom "velikom" Križnom putu od Matulja do Antončića na Veliki petak, reći možemo samo jedno - Hvala Ti, Oče.

Goran Perožić

Uskrsna poštanska marka

Već smo navikli da velike crkvene blagdane, poput Uskrsa i Božića, Hrvatske pošte obilježavaju izdanjem prigodnih poštanskih maraka. Dok je prošle godine kao motiv marke poslužila dubrovačka poma kao simbol želje za obnovom i radosti, Uskrs 2014. obilježen je dalmatinskom pletenicom, poput kruha „hranom ljudskog opstanka stečenim radom, ulaganjem i životnom energijom".

Simbolični elementi euharistijskog obreda, pojašnjeno je u prigodnom promidžbenom listiću koji prati marku, jesu kruh i vino - preobrazbom prevedeni u Božje tijelo i krv. Uskrs, najveći kršćanski blagdan, sažima u sebi sav smisao i nadu vjere. Nadu da život ne završava na Zemlji ni u zemlji. Obećan nam je nastavak… upravo u Uskrsu koji pada u vrijeme obnove prirode, povratka iz zamrlosti, novoga cvata.

Idejno i grafičko oblikovanje ovogodišnje prigodne poštanske marke Uskrs 2014. potpisuje Draga Komparak, dizajnerica iz Zagreba. Marka je izdana u arku od 20 maraka, nominalne vrijednosti 3,10 kn, a tiskala ju je Tiskara Zrinski Čakovec u nakladi od 100 tisuća primjeraka.

A. Frković